

Regionkontor Landbruk

Årsmelding 2018

Innhold

REGIONKONTOR LANDBRUK	4
Organisasjonskart	5
Samrådingsgruppa	5
”ÅRET SOM HAR GÅTT”	6
ØKONOMI	8
PLANARBEID M.M.	10
Kommuneplan og landbruksplan i Lørenskog	11
Kommuneplan og landbruksplan i Skedsmo	13
Kommuneplanrullering i Nittedal og kommunedelplan landbruk	14
Områder i Oslo	15
Landbrukskontorets lovsaker	16
Markaloven	16
Beredskapsplan for landbruk	16
Landbruksmeldingen	17
SKOGBRUKSFORVALTNINGEN	18
Skogressursene	18
Tilskudd til næringstiltak i skog	19
Forskrift om skogsdrift i Marka (markaforskriften)	20
JORDBRUK	22
Produksjonstilskuddene	22
Erstatning ved klimabetinget avlingsskade	23
Velferdsordninger i landbruket	24
Ajourhold av markslag	24
MILJØ - OG KULTURMINNEFORVALTNING	25
Informasjonsarbeid	25
Tilskuddsforvaltning/tiltaksstrategier	25
Kulturlandskapsprisen 2018	26
Miljø- og kulturminneregistreringer	26

Tilskudd til miljøtiltak i skog	26
Dreneringstilskudd.....	27
SMIL – spesielle miljøtiltak i jordbruket	27
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	27
Regionalt miljøprogram (RMP).....	27
Vannkvalitet	29
Økologisk dyrking	30
Plantevernmiddebevis	30
Areal- og kulturlandskapstilskudd.....	30
Veterinærvaktordning	30
Forvaltning av Skedsmo kommuneskog	31
Vilt- og innlandsfiskeremnda i Skedsmo	31
Viltforvaltning i Nittedal	31
Vilt- og fiskeforvaltning i Lørenskog	32
PROSJEKTER INNEN MILJØ- OG KULTURVERN	33
Kystgeita til Oslo.....	33
NÆRINGSUTVIKLING	34
VEDLEGG – STATISTIKK OG ØKONOMI	36
Skogbruksstatistikk.....	40
Jordbruksstatistikk	41

Tabeller:

1	Hovedtall aktiviteter.....	7
2	Regnskap og budsjett.....	8
3	Overføring av overskuddsmidler 2017-2019.....	9
4	Antall lovsaker behandlet ved landbrukskontoret.....	16
5	Antall RMP-søknader per PT-søknader i 2018.....	29
6	Økologisk planteproduksjon i daa per kommune.....	30
7	Økonomi 2018: Detaljer kommunale prosjekt.....	36
8	Detaljer kommunale prosjekt – fortsetter.....	37
9	Hovedoppgaven.....	38
10	Hovedoppgaven – fortsetter.....	39
11	Prosentvis arbeidsfordeling mellom kommunene.....	39
12	Skogbruksstatistikk, avvirkning, skogfond, skogkultur, tilskudd.....	40
13	Oversikt over hogstmeldinger i marka.....	40
14	Antall mottatte søknader, bevilget tilskudd, eksamener og autorisasjonsbevis.....	41
15	Antall eksamener og autorisasjoner i plantevernautorisasjonsordningen.....	41

Diagram- figurer:

1	Trender i hogst og tømmerverdi	18
2	Nyplanting og supplering 2010-2018.....	19
3	Trender i ungskogpleie.....	20
4	Fordeling av benyttet hogstform på hogst i Marka i 2018.....	21
5	Utvikling i antall jordbruksforetak.....	22
6	Utvikling i jordbruksareal i drift	23
7	Utvikling i andel åker med RMP-jordarbeidingstiltak.....	29

REGIONKONTOR LANDBRUK

Regionkontor landbruk, *RKL*, utgjør landbrukskontorene i kommunene Lørenskog, Nittedal, Oslo, Rælingen og Skedsmo. Målet for kontoret er at «*RKL skal være et effektivt og faglig kompetent landbrukskontor for avtalepartene*».

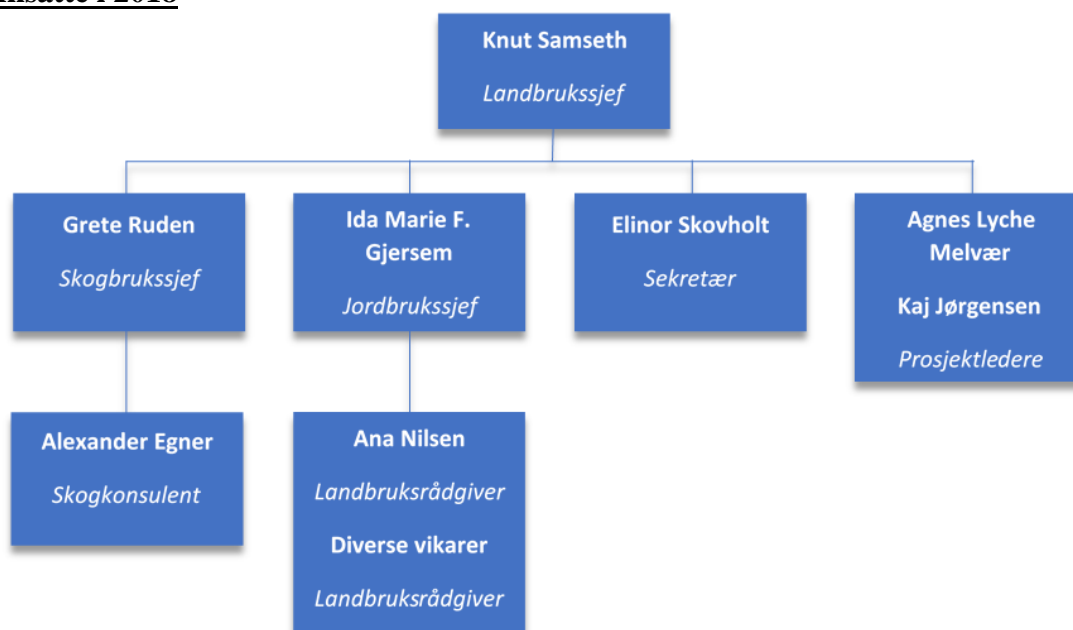
Landbrukskontoret er et lokalt kompetansesenter for landbruk i de respektive kommunene. Den kommunale landbruksforvaltning er av en slik karakter at oppgavene må løses i nært samarbeid med andre lokale etater og organisasjoner. Det faglige målet for kontoret er at det «*skal fremme en bærekraftig forvaltning av jord- og skogressursene med sikte på verdiskapning, sikring av produksjonsgrunnlaget, det biologiske mangfoldet, hensyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiene*».

Den kommunale veterinære vaktadministrasjon for kliniske oppgaver besørges fra kontoret. Vaktområdet Nye-Stor-Oslo gjelder også Asker og Bærum.

RKL er administrativt underlagt Skedsmo kommune. Kontoret er en egen kommunal, administrativ enhet, felles for de samarbeidende kommunene. Det er rådmannen i Skedsmo som sørger for samordning av kommunenes interesser. Samrådingsgruppa for kontoret er et forum for denne samordningen. Alle kommunene har vedtatt delegeringsmyndighet til landbrukssjefen via rådmannen i Skedsmo.

Landbrukskontoret er ulikt organisatorisk plassert i de ulike kommunene (se organisasjonskart på side 5). Kontoret har 5,1 årsverk med seks fast ansatte. For øvrig har Agnes Lyche Melvær vært prosjektleder for Urbant landbruk i by og bygd, mens Kaj Jørgensen har drevet satsningen på skogkultur. I forbindelse med prosjekter innen kystgeit, fangdam og dyrevelferdsplan for Skedsmo, har tidsavgrensede vikarer som landbruksrådgiver i tur og orden jobbet her (John Wirkola Dirksen, Dag Snorre Andersson og Cecilie Blakstad Løkken). Praktikant innen naturforvaltning Ragnhild Kristine Jamne Tokvam har deltatt i ulike oppgaver. Kontoret har hatt gleden av å huse prosjektleder for vannområde Leira-Nitelva, Line Gustavsens, plass i kontorfellesskapet.

Ansatte i 2018

Organisasjonskart

Samråingsgruppa

Samråingsgruppen for Regionkontor landbruk har hatt 5 møter i 2018. De som har representert rådmennene og byråd er:

- Rakel Rauntun og Gunnar Aasgaard (Lørenskog)
- Kristin Hurthi, Guro Haug og Gunnar Prøis (Nittedal)
- Lise Jørstad og Gro Koppen (Oslo)
- John Hage (Rælingen)
- Thor Sandness (Skedsmo)

”ÅRET SOM HAR GÅTT”

Året 2018 har vært preget av begrepet avlingsskade fra vår til vinter. Ikke siden 1947 har det vært så ille. Tidlig så det ut til at kornproduksjon skulle ramme sterkest, men ettersom tørken varte, ble det vel så stort uår for husdyr og grasprodusentene. Det ble lagt en stor innsats med å samordne formidling av halm fra kornbønder for å sikre vinterfôr og unngå for store nedslaktninger av husdyr grunnet fôrmangel. Kornåkrer ble også slått til grovfôr for å avhjelpe situasjonen med fôr til husdyrbrukere. Det har også vært stor innsats ved landbrukskontoret – alt fra samtaler med husdyrbønder enkeltvis, informasjon og informasjonsmøter til bønder i regionen, til avklaringer om hvordan saksbehandlingen skal være for Fylkesmannen. Totalt kom det inn 126 søknader om erstatning for avlingsskade grunnet tørken. Det ble gitt utsatt frist for behandling av produksjonstilskudd og regionalt miljøprogram for å prioritere saksbehandling av avlingsskadesaker. Ved årsskiftet 2018/2019 var mange saker ferdig behandlet, men saksbehandlingen vil fortsette gjennom vinter og vår 2019. Uansett erstatningsordning vil bønder måtte dekke 30 % i egenandel, og dette vil ramme bønder med anstrengt økonomi som trenger å kjøpe gjødsel for 2019 eller dekke fôrutgifter til vinteren.

Urbant landbruk i by og bygd hadde sin avslutning i januar. Prosjektet kunne vise til hva som er erfaringer om urbant landbruk fra 2017, men det pekte også på de utviklingsmuligheter det kan ha i kommunene framover. Dette kom da også spesielt til uttrykk i målsettingen for landbruksplanen for Skedsmo som ble laget i 2018; «Kommunen skal i samarbeid med landbruk, utvikle tilbud av helse- og skolefaglige tjenester og tilrettelegge for urbant landbruk.» Dette kan gi utsikter til næringsutvikling og større samfunnsmessige tiltak på lang sikt.

Oslo kunne i 2018 glede seg over at ByBi mottok årets bygdeutviklingspris for Oslo. Innovasjon Norge mener de har klart å kombinere utvikling av urbant landbruk og bevisstgjøring av pollinerende insekters betydning for landbruket. ByBi driver med salg av honning i hele Oslo, men videreutvikler honningproduksjonen gjennom forskning. De selger i dag 15 sorter honning.

I Nittedal mottok Kjell Myhrer og Tomas Arnheim ved Glittre gård årets kulturlandskapspris. Gjennom satsing på boergeit, har landskapet blitt fornyet i Hakadal. Beitene holdes i hevd, inngjerdingen gjøres på en driftsmessig og estetisk god måte. De ivaretar viktige biotoper og åpner gamle bekkedrag, og gjør at gårdens ressurser er tilgjengelige gjennom sin gårdsbutikk.

I tillegg til tørke i avlingene, var også sommeren 2018 preget av stor skogbrannfare. Det ble i 2018 avvirket totalt 90 355 m³ tømmer innenfor regionen. Dette er en solid økning fra årene før, med ca. 21 000 kbm mer enn snittet de seneste fem årene.

I 2018 er det igjen gjennomført en ekstra skogkultursatsning. Det ble utført ungskogpleie på 1810 daa ungskog i 2018. Dette er en brukbar økning fra året før, men fortsatt noe under der vi ønsker å være. Vi håper å fortsette den ekstra satsningen i 2019, og øke nivået tilsvarende. Tilskuddssatsen for ungskogpleie i barskogbestand ligger for tiden på 40 %, og har vært stabil de siste årene. Som vanlig ble alle tilgjengelige tilskuddsmidler ble brukt opp i 2018.

Landbrukskontoret nytter en informasjonsstrategi gjennom utsending av infoskriv og sms til aktive gårdbrukere og andre mottakere. Hjemmesiden brukes aktivt til å informere om aktuelle søknadsfrister og aktiviteter som foregår både i regi av landbrukskontoret og aktører innenfor landbruksnæringen. Infoskrivet ble i 2018 sendt ut 4 ganger både til aktive jord- og skogbrukere, grunneiere og andre mottakere.

*Vi takker eierkommunene for samarbeidet i 2018.
Knut Samseth, Landbruksjef*

HOVEDTALL

Tabell 1: Hovedaktiviteter i regionen i 2018. Tallene i parentes er for 2017.

	LØREN -SKOG	NITTE- DAL	OSLO	RÆLINGEN	SKEDSMO	SUM
GENERELT						
Jord daa ¹	5 800	17 124	9 794	6 302	20 170	59 190
Prod. skog daa ¹	46 128	139 194	267 213	41 884	28 944	523 363
Annet daa ¹	4 271	12 621	35 963	3 066	8 606	64 527
Totalt daa Landbruksareal ¹	56 199	168 939	312 970	51 252	57 720	647 080
Kommuner totalt areal daa ²	70 550	186 230	454 090	71 680	77 030	859 580
Eierenheter jord og/eller skogbruk ³	68	226	115	72	165	661
Driftsenheter jordbruk ⁴	22 (23)	46 (44)	27 (26)	17 (18)	38 (39)	150 (150)
Melkeprodusenter	1 (1)	1 (1)	2 (2)	4 (4)	5 (5)	13 (13)
ORDINÆRT JORD- OG SKOGBRUK, SØKNADER						
Produksjonstilskudd	22	46	27	17	38	150
Utbet. Tilskudd til skogkultur	2 (1)	6 (7)	2 (1)	3(1)	3 (1)	16 (11)
Utbet. tilskudd til veibygging	0 (1)	1 (0)	0 (0)	0(1)	0 (0)	1(2)
Innmeldte hogster ⁵	6 (7)	12 (14)	17 (11)	5 (8)	5 (2)	45 (42)
VELFERDSORDNINGER I LANDBRUKET, SØKNADER						
Avløser sykdom og fritid	8 (9)	15 (13)	8 (6)	10 (10)	12 (16)	53 (54)
MILJØ OG KULTURVERN, SØKNADER (se også ordinært jord og skogbruk)						
SMIL forurensning	4 (0)	6 (9)	0 (1)	6 (0)	3 (1)	19 (11)
SMIL Kulturlandskapstiltak	1 (0)	4 (3)	2 (4)	4 (1)	1 (3)	12 (11)
Regionalt miljøprogram	8 (7)	21 (24)	15 (15)	13 (13)	28 (26)	85 (85)
Autorisasjonsbevis for bruk av plantevernmiddel	2 (0)	4 (3)	8 (24)	3 (0)	6 (8)	23 (35)
NÆRINGSUTVIKLING, SØKNADER						
Trad. jordbruk (BU og husdyrkonsesjon)	0 (0)	0 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (2)	1 (3)
Etablering/ bedriftsutvikling (BU)	0 (0)	0 (0)	4 (1)	0 (0)	0 (0)	4 (1)
Bioenergi	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	1 (0)	2 (0)

1. Arealene basert på Arealressursstatistikk AR5, 2018 (<https://nibio.no/tjenester/arealressursstatistikk>)

2. Statens kartverk, 2018

3. Data basert på landbruksregisteret 2012, landbrukseiendommer med aktive eiere og over 5 daa jordbruksareal og/eller 25 daa skog.

4. Kun bruk som søkte om produksjonstillegg i 2018

5. Innmeldte hogster inneholder normalt flere flater, men representerer antall vedtak.

ØKONOMI

Omsetningen for RKL i 2018 er på **kr 7,316** mill., (kr 7,074 mill. i 2017). Regnskapet for kontoret viser at kontoret netto avsetter **kr 291 760** til oppspart fond («Ikke disponert avsetning», konto 25615900) mot netto bruker fond kr 143 358 i 2017. Den ordinære drifta av RKL (rammeavtalen utenom prosjekt) bruker **kr 90 608** av oppspart fond i 2018. De oppsparte midlene har i tidligere år vært grunnfinansiering av prosjekter som eksempel Urbant landbruk i by og bygd, Miljø og landskap.

Det har vært permisjoner for to personer, helt eller delvis i året. Lønnsutgiftene har samsvart med budsjettert lønn (hhv kr 3 018 480 mot kr 3 034 000). To langtidssykemelding har forårsaket mye koordineringsarbeid og innsatsvilje fra de ansatte, og det er derfor ikke benyttet ekstra lønns- eller konsulentmidler til dette. Refusjon av sykepenger tilsvarer kr 96 585. Mindreforbruket på kurs på kr 54 905 i forhold til budsjett, må ses i sammenheng med ovennevnte arbeidssituasjon. Forøvrig er det største avviket på driftsutgifter regnskap og budsjett på posten for utgående merverdiavgift (mindreutgift på kr 326 816).

Skedsmo kommune har i henhold til avtalen mellom RKL-kommunene, med virkning fra og med 2010 krevd kompensert tjenester kommunen utfører for kontoret (administrasjonsutgifter), i første rekke IT-tjeneste, tjeneste innen regnskap, renhold, sentralbord og arkiv/post. Avtalen ble reforhandlet i 2013 for IT-tjenester og sentralbordfunksjon. Arkivtjeneste er ikke fakturert for i regnskapet 2018.

RKL gjør i tillegg til ordinær jord- og skogbruksforvaltning, også prosjekt og andre oppdrag for stat og kommune. Prosjekt som «Urbant landbruk i by og bygd», Skogkultur, «Kystgeit til Oslo», prosjekt fangdam i Lørenskog og i Nittedal, og kommunale bilaterale avtaler gir stor aktivitet i løpet av året. RKL administrerer veterinærvaktordningen for 7 kommuner (inkl Bærum og Asker). Viltforvaltning og kommuneskogforvaltning i noen kommuner er viktige bidrag. Eksterne finansierte prosjekter og oppdrag gir avsetninger til oppspart fond («Ikke disponert avsetning») på **kr 382 269**. Se mer om internregnskap for disse aktivitetene i vedlegg tabellene 7-10.

Tabell 2: Regnskap og budsjett for 2018 sammenlignet med 2017.

	Regnskap 2017	Revidert Budsjett 2017	Regnskap 2018	Opprinn. budsjett 2018	Revidert Budsjett 2018
Lønn	4 385 718	4 766 000	4 158 586	4 089 000	4 493 000
Driftsutgifter inkl mva	2 269 492	2 871 000	2 479 375	2 768 000	2 931 000
Brutto drift	6 655 211	7 637 000	6 637 961	6 857 000	7 424 000
Ikke disponerte midler - Avsatt *	419 135	0	492 121	0	0
Bundne midler – Avsatt	0	0	186 129	0	0
SUM utg	7 074 345	7 637 000	7 316 211	6 857 000	7 424 000
REFUSJON KOMM	-5 230 793	-4 948 000	-5 542 470	-5 065 000	-5 363 000
ANDRE INNTEKTER	-1 282 709	-1 413 000	-1 482 461	-1 422 000	-1 581 000
Ikke disponerte midler - Bruk	-562 493	0	-200 360	-370 000	-406 000
Bundne midler - Bruk	0	0	-90 920	0	-74 000
Inntekt	-7 074 345	-7 637 000	-7 316 211	-6 857 000	-7 424 000

* Netto bruk av «ikke disponerte midler» ved ordinær drift av RKL (utenom prosjekt) kr 90 608.

På konto «ikke disponerte midler» er det **kr 2 690 243** (kr 2 398 483 i 2017 på konto 25615900) ved slutten av 2018. En betydelig del av dette beløpet er akkumulert av konsesjonslovgebyr før 2004, men også av innsparte midler i tidligere prosjekter.

RKL har gleden av å være vertskap for prosjektleder for prosjekt Vannområde Nitelva og Leira. Det gir fellesprosjekter som Miljøråd, og målsettinger som har innflytelse på arbeidsmål ved kontoret. Prosjektet betaler husleie til kontoret.

Det er fra tidligere år avsatt midler på egne bundne konti, se tabell 3. Tabellen viser en oversikt over konto som er bundet til fysiske miljøtiltak (Nittedal og i Lørenskog) og igangværende prosjekt (kystgeit). I tillegg er det rest av tidligere avsluttede prosjekt (områdetiltaksprosjektene ble sluttutbetalt i 2004). I sum er dette prosjektmidler tilsvarende kr 789 878. Det er brukt kr 74 000 til lønn av prosjektleder for å jobbe med etablering av fangdammer i Lørenskog og Nittedal og i den forbindelse konsulentrapporter for kr 16 920 for Nittedal. I Sørkedalsprosjektet ble det overskytende midler til beitegjerde på kr 10 000. Av forvaltning av kommuneskog i Skedsmo, er kr 128 000 til skogsbilvei og konsulentkjøp, utsatt til 2019.

Tabell 3: Oversikt over overskudd fra tidligere års prosjekt og kommunalt avsatte midler i Lørenskog og Oslo og forbruk i 2018 (konto 25115900 og 25115901)

	Overført fra 2017	Forbruk 2018	Overført til 2019
<i>Rest av tidligere miljøprosjekt (Områdetiltak)</i>	-85 925	74 000	-11 925
<i>Rest av tidligere skjøtselsprosjekt (5188,5189,5170)</i>	-94 310	-10 000	-104 310
<i>Prosjekt 5915 Nittedal/fangdam kt 25115901</i>	-220 000	16 920	-203 080
<i>Fysiske rensetiltak i Lørenskog</i>	-152 953	0	-152 953
<i>Prosjekt 5196 Kystgeit</i>	-189 609	0	-189 609
<i>Prosjekt skogsbilvei Skedsmo komm.skog</i>	0	-128 000	-128 000
SUM	-742 798	-47 080	-789 878*

*Faktisk sum på kontoene er kr 837 809, hvorav forskjellen skyldes kr 48 129 (lønn kystgeitprosjekt) som skal overføres «ikke disponert» 2019.

PLANARBEID M.M.

Landbrukskontoret utfører sine lovoppgaver med bakgrunn i delegeringsvedtak fra hver enkelt kommune til landbrukssjefen. Kommunenes delegerte myndighet gjelder blant annet **jord-, skog-, konsesjons-, odels-, forpaktings- og forurensningsloven** (jordbruksdelen av forskriftene). Landbrukskontoret lager saksframlegg innenfor disse lovene eller gir uttalelser til øvrige saker som en intern høringsinstans i kommunen. Sistnevnte gjelder spesielt i forbindelse med byggesaker og reguleringsplansaker.

Rammene som ligger til grunn for sakshåndtering ved landbrukskontoret er kommunenes kommuneplaner. Alle kommuner har en fullført saksbehandling etter jordlov og etter plan- og bygningslov.

Konsesjonssøknadene i 2018 har blitt vurdert i forhold til at prisene på gårdsbruk i området fortsatt følger statlig landbrukspolitikken vedtatt i Stortinget. Søkere kan ha vansker med kompetansekravet i loven. I 2018 har konsesjonssøkere fått vilkår om personlig kompetanseheving via kurs på landbruksskole eller praksis. Boplikt som følger av egenerklæring om konsesjonsfrihet, kan være utfordrende for de som kun har en boenhet som tilhører sine foreldre. Utbygging av kårbolig er restriktivt håndtert i disse bynære kommunene

«**Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss**», veileder for saksbehandling av saker i LNF-område, ble i 2017 avløst av veilederen «**Gården som ressurs**» fra Kommunal og moderniseringsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Veilederen drøfter kommunal saksbehandling av tiltak i og i forbindelse med landbruk, og stedbunden næring. Etablering av tilleggsnæringer i liten målestokk, er ment skal stå i en særstilling. Den nye veilederen forteller om hvordan kommunen kan bruke kommuneplanens arealbeskrivelse og planbestemmelse til å angi ulike typer sakers saksbehandling. I noen saker blir det jordlovsbehandling ved omdisponering av jord.

Estetiske vurderinger om utvikling av hus på tun, nye eller bruksendring av eksisterende hus, er viktig ut fra det landskap som tiltaket plasseres i. Det legges også vekt på å framelske bruken av gamle bygg.

Landbrukskontoret har i løpet av året gitt uttalelser til reguleringsplaner i eller inntil LNF-områder. Uttalelsene tar opp emner som boforhold, og muligheten for å drive jord- og skogbruk i fremtiden inntil planområdets avgrensning. Det er en utfordring å få prioritert ressurser ved kontoret som kan følge opp den store mengden planer det er innenfor våre kommuner.

LNF-forum er et faglig samhandlingssted for miljø-, plan-, bygnings-, kultur- og landbruksfaglig kompetanse. I hver av de fire kommunene på Romerike skjer det en koordinering av plan- og bygningslovssaker. Det har vært to til fire møter i hver av kommunene i 2018. For Oslo er LNF-forum et faglig møtested for Byantikvaren, Bymiljøetaten (seksjon Skog og landskap og seksjon Miljø) og Kulturetaten. Dette møtestedet for landbruk diskuterer skjøtselsoppgaver og prosjekterrelaterte oppgaver. Kulturetaten planer for tunutvikling og prosjekt Urbant landbruk er blant nye tema. Bymiljøetatens arbeid med skjøtselsplan for Bogstad gård langsmed Sørkedalselva, ble ferdigstilt 2018.

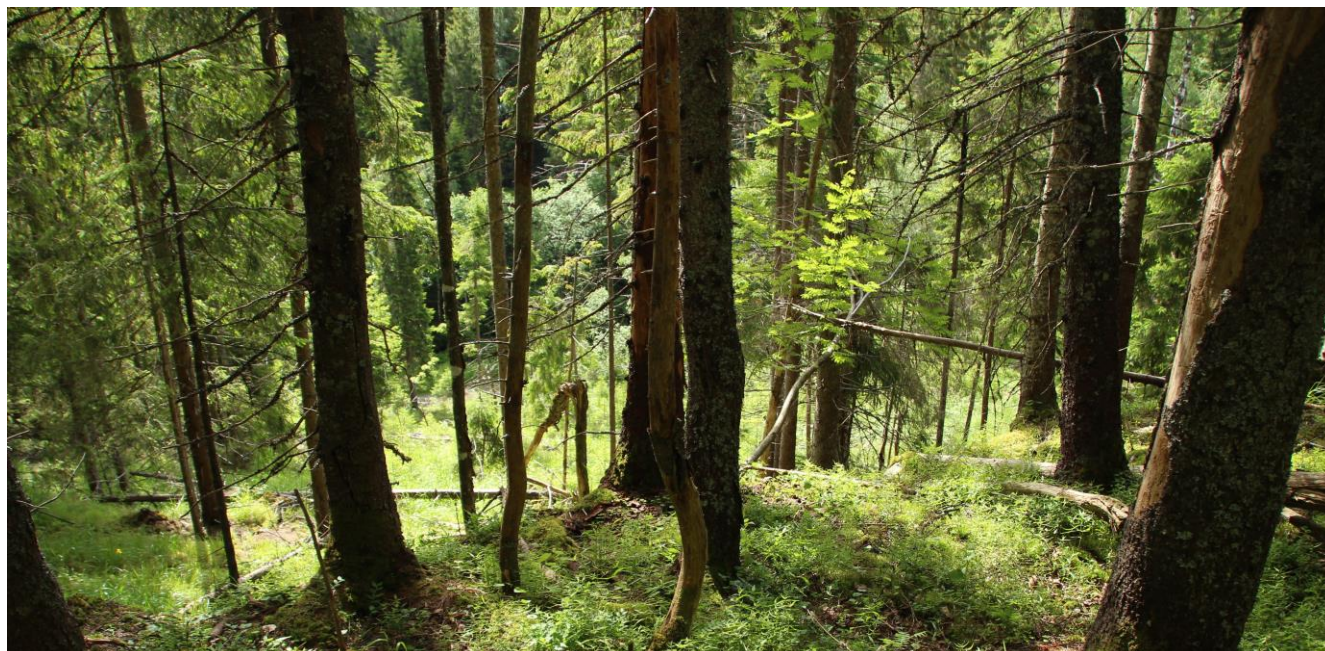
Massehåndtering

De betydelige utbyggingsprosjektene i Oslo og omegn gir stor pågang på masser til LNF-områder. Samtidig er jordbruksarealene ressurser for matproduksjon eller grusuttak.

Akershus fylkeskommunen vedtok i 2016 en regional plan for masseforvaltning i Akershus med retningslinjer for arealplaner i kommunene. Retningslinjene ber kommunene sette av arealer i sine arealplaner som skal ta imot masse.

RKL bruker mye ressurser på massehåndteringssaker og mange grunneiere kommer innom for å diskutere deres mulighet for oppfylling av areal, så også i 2018. Kommunene håndterer sakene ulikt etter plan- og bygningsloven. Landbrukskontoret avklarar sakene etter jordlov og etter forurensningsforskriften. Sluttgodkjenning av fyllingene er den meste ressurskrevende delen da kontrollen ofte avdekker mangler for å kunne godkjenne at jorda kan brukes som dyrkingsmedium. Oslo, Nittedal og Skedsmo har hatt en eller flere aktive saker om oppfylling.

Kommuneplan og landbruksplan i Lørenskog

Lørenskog. Foto: Bente Lise Dagenborg

Lørenskog kommune har i kommuneplanen fastholdt sin fortettingspolitikk og har ikke ønsket utbygging i LNF-områder. En effektiv bruk av arealer avsatt til bolig skal sørge for vern av resterende jordbruksareal. Planen ble vedtatt den 11.02.15.

Temaplan landbruk for Lørenskog kommune 2017 – 2028 ble vedtatt i kommunestyret i november 2017. Dokumentet består av en plandel og en handlingsdel. Landbruksplanen er et kommunalt dokument for ønsket utvikling for kommunen i ulike fagområder overfor landbruket. Planen inneholder kommunens viktigste satsingsområder og utfordringer for landbruket. Økt matproduksjonen er et særlig viktig satsingsområde i Lørenskog. Klimaendringene og miljøutfordringene øver et press mot landbruksdrifta i Lørenskog, og skogbruket har en viktig rolle både for friluftslivet, byggebransjen og karbonregnskapet. Temaplan landbruk synliggjør også samhandlingen mellom landbruket og andre samfunnsinteresser som næring, helse, utdanning og friluftsliv.

Handlingsplanens del om erstatningsareal har fått følger. I 2018 har håndtering av trasé for gang- og sykkelvei til Losby vært diskutert i forhold til alternativer som gir minst mulig avgang av dyrkbart areal. Likeledes har prosessen med detaljreguleringsplanen for gjenvinningsstasjonen for Lørenskog ført til at arealbruken er redusert og at det opparbeides et erstatningsareal for arealbruken av dyrka mark.

Kommuneplan og landbruksplan i Rælingen

Utsikt mot Øyeren fra By, Rælingen. Foto: Ida Marie Gjersem, RKL.

Rælingen vedtok sin nye kommuneplan i 2015. Langsiktige grenser for landbruket ble videreført i den nye arealplanen. Disse grensene har markert ønsket utvikling for tre tettsteder på lang sikt. Grønn strek, som er en del av kommunens langsiktige utbyggingsgrense og de arealstrategiske retningslinjene, er ikke juridisk bindende. Grønn strek har derimot sterk forankring i kommunens arealstrategiske retningslinjer og vises på plankartet som en stiplet grønn informasjonslinje. I flere av delområdene er utbyggingen styrt mot skogområde framfor jordbruksareal.

Kommunedelplan Landbruk ble vedtatt i 2016 sammen med en tiltaksplan. Landbruksplanen er et kommunalt dokument for ønsket utvikling for kommunen i ulike fagområder overfor landbruket. I tiltaksplanen er det derfor ansvarsområder lagt til helse, utbyggingstjeneste mfl. Viktige tema er økt matproduksjon, økt næringsutvikling innenfor landbruket, kulturlandskap og kulturminner, klima, energi, forurensning, friluftsliv og folkehelse.

Kommuneplan og landbruksplan i Skedsmo

Kornåker på Brauter i Skedsmo; Ida Maria Gjersem, RKL

Revisjonen av kommuneplanen for Skedsmo ble igangsatt i 2018 og en revidert kommuneplan, både samfunnsdel og arealdel er planlagt vedtatt i 2019. Kommunen har i flere år satset på byutvikling, og ment at dette er en viktig motor for å gjøre hele kommunen attraktiv både for innbyggere og næringsliv. Kommuneplanen tar hensyn både til by -og stedsutvikling i Skedsmo med en langsiktig arealstrategi og prioriteringer i kommuneplanperioden. Den legger til rette for variert og sammenhengende grønnstruktur i hele kommunen og det som er nytt er at urbant landbruk i form av parsellhager, skolehager, takterrasser, hager i borettslag blir vurdert som tiltak ved regulering av nye boligområder.

Kommuneplanen slår fast at landbruksarealene i Skedsmo skal bevares og matproduksjonen styrkes, som et viktig grunnlag for den nasjonale matberedskapen. Med bakgrunn i dette ble utarbeidet en temaplan landbruk for Skedsmo kommune, som ble vedtatt i juni 2018. Landbruksplanen gjelder for perioden 2018-2020, og blir samordnet med planverket for ny Lillestrøm kommune. Den tar med utfordringene som landbruket i Skedsmo står overfor i framtiden, ved å bevare jord- og skogressursene i møte med kommende klimaendringer og en stor utbyggingspress i regionen.

Kommuneplanrullering i Nittedal og kommunedelplan landbruk

Skilting langs kulturlandskapstien «Fra bru til bru» i Nittedal; Knut Samseth, RKL

Nittedal fikk ny kommuneplan i 2015 som består av samfunnsdel og arealdel, der arealdelen viser sammenhengen mellom ønsket framtidig samfunnsutvikling i arealbruk. Nittedal har bestemt at gjeldende samfunnsdel videreføres mens arealdelen for 2015 – 2027 revideres. Ny planperiode for arealdelen er 2018 – 2030 og den er planlagt ferdigstilt i 2019. Den viktigste endringen i den nye arealarealdelen er at Rotnes, som prioritert tettsted, skal ta 80 % av veksten i kommunen.

I henholdt til planstrategien 2016 – 2019 for Nittedal kommune, ble i 2017 igangsatt revisjon av kommunedelplan landbruk for Nittedal. RKL utarbeidet et planprogram i slutten av 2017, mens utarbeidelsen av selve kommunedelplan landbruk pågikk i 2018. Utkast til landbruksplanen er planlagt lagt ut på høring og offentlig ettersyn våren 2019.

Landbruksplanen for Nittedal 2019 – 2031 gir en innføring i overordnede føringer, status i kommunen og utfordringer kommunen står overfor, samt en beskrivelse av de fem satsingsområdene kommunen skal jobbe: matproduksjon, næringsutvikling, kulturlandskap og kulturminner, klima energi og forurensning, og forurensning. For hvert tema er det utarbeidet en hovedmålsetting, med tilhørende delmålsettinger, ansvarsfordeling, tidsperioden for gjennomføring og eventuelle kostnader knyttet til gjennomføringen.

Områder i Oslo

Oslo har over en årrekke arbeidet med en gjennomgang av kultur- og landskapsverdier i Sørkedalen. I 2008 vedtok bystyret at byrådet skulle legge fram en skjøtselsplan for ivaretagelse av kulturlandskapet i Sørkedalen (Sørkedalen – evaluering av bebyggelse og vurdering av verneverdier). Skjøtselsplan for Sørkedalen med tilhørende dokument ble ferdigstilt i 2015 sammen med en økonomisk plan. Som en oppfølging av skjøtselsoppgavene, ble det i 2018 gjennomført et prosjekt om å få kystgeit til Oslo (se eget kapittel) og tildelt midler til ekstraordinært gjerdehold.

Brukere fra Sørkedalen i Oslo, med statsrådene Jon Georg Dale og Ola Elvestuen i anledning lanseringen av nye «utvalgte kulturlandskap» i jordbruket. Foto: Knut Samseth, RKL

Kommuneplanen ble vedtatt i 2015. Aktivitetssone i bynær del av Marka er nytt element i planen. Det nye byrådet ønsker ikke aktivitetssoner og disse vil bli fjernet ved revidering av kommuneplanen. Den nye bydelen Gjersrud/Stensrud innebærer stort tap av matjord og RKL har uttrykt bekymring for etterbruken av denne matjorden. Gjennom landbrukskontorets prosjekt urbant landbruk er det i 2018 laget plakater for å presentere ulike urbane landbruksprosjekter i Oslo.

Oslo kommunes forpaktningsbruk i Maridalen ligger i et drikkevannsområde og har særlige restriksjoner grunnet drikkevannet. I 2018 har Landbrukskontoret i egenskap av å være vedtaksmyndighet for forpaktningsavtalene, avgitt et vedtak om størrelsen på leiebeløpene.

Gjennom flere år har det vært et arbeid med å renovere avløp fra private hushold innenfor Marka. I saker som har vedrørt dyrkbart areal har landbrukskontoret måttet be om alternative løsninger i håndteringen etter jordloven.

Ved etablering av detaljplan for Sørli gård, har landbrukskontoret avgitt uttalelse til planarbeidet. Sørli gård skal blant annet bli en kommunal besøksgård, og det er etablert parsellhagelag på gården.

Landbrukskontorets lovsaker

Landbrukskontoret har hatt 78 saker til behandling etter de lover og forskrifter hvor kontoret er delegert myndighet.

Tabell 4: Antall lovsaker behandlet ved landbrukskontoret.

	Lørenskog	Nittedal	Oslo	Rælingen	Skedsmo	SUM	
Jordlovsaker ¹	0	4	5		1	1	11
Konsesjonssak	1	2	2		0	0	5
Diverse ²	2	15	21		4	20	62
Sum	3	21	28		5	21	78

- 1.) Unntatt behandling av saker relatert til økonomiske tilskuddsordninger etter egne forskrifter (SMIL m.fl.), se vedlegg.
  - 2.) Plan- og bygningssaker til uttalelse, bakkeplaneringsvedtak, gjødselforskrift, jordleieavtaler.
- * Saker etter skogbruksloven er rapportert på i eget kapittel.

Markaloven

Formålet med markaloven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Bygge- og anleggstiltak er derfor forbudt i Marka. Loven omfatter ikke skogsdrift, og landbrukstiltak er unntatt fra byggeforbudet. Det skal allikevel søkes om landbrukstiltak i Marka, for at kommunen skal kunne fastsette om tiltaket faktisk er et landbrukstiltak, noe som av og til kan være en utfordring. I og utenfor Marka, ble det søkt om etablering eller rehabilitering av 4 ulike landbruksveiprojekter i 2018.

Beredskapsplan for landbruk

En digital beredskapsplan med Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), basert på Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps (DSB) verktøy CIM, ble utarbeidet i 2014. Beredskapsplanen beskriver uønskede, ekstraordinære hendelser i landbruket, og hendelser der landbruk blir spesielt skadelidende. Planen gir en instruks for hvordan kommunene skal håndtere disse, ved hjelp av Regionkontor landbruk.

Beredskapsansvarlige i hver kommune samt Beredskapssetaten i Oslo er kontaktpunkt mellom RKL og kommunen. Planen er innarbeidet i administrasjonens øvrige beredskapsplaner.

I samband med tørken på Østlandet i 2018 var beredskapsplanen et aktivt instrument.

Landbrukskontoret deltok ved informasjonsmøte i regi av Skedsmo bondelag for å informere om økonomiske ordninger for landbruket ved avlingsskade. Det var også konsultert kommunehelsetjenesten i Skedsmo kommune for å drøfte behovet for en egen aksjon i forhold til psykisk helse i landbruket av tørken. Skogbrannene ved jernbanestrekningen Oslo-Nittedal ga også grunnlag for å vurdere tiltak, men det ble ikke gjennomført noe fra landbrukskontorets side der.

Landbruksmeldingen

Nåværende stortingsmelding (2016 – 2017) Endringen og utvikling - En fremtidsrettet jordbruksproduksjon, viderefører de fire overordnede mål i landbrukspolitikken, som den forrige landbruksmeldingen Meld. St. 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken Velkommen til bords:

- Matsikkerhet
- Landbruk over hele landet
- Økt verdiskaping
- Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser

Landbruksmeldingen Meld. St. 11 (2016-2017) legger vekt på behovet om økt matproduksjon i tråd med befolkningsveksten. Stortinget vedtok i 2017 (Innst. 251 S) en videreføring av produksjonsmålet og mener at det må bli en økt selvforsyning i landet. Meldingen tar opp forhold i hele verdikjeden for norsk jordbruk: En effektiv næring som leverer det forbrukerne etterspør, og som tar inn over seg et stadig mer krevende internasjonalt marked.

I innstillingen 251 S, vedtatt av Stortinget i april 2017, understrekes at jordbrukets viktigste oppgave er å produsere mat. Norske bønder produserer trygg mat av høy kvalitet, og at både dyre- og plantehelsen er god. Samtidig registreres at norsk jordbruk har utfordringer, for eksempel med å opprettholde bruken av jordbruksarealet og beiteressursene, sikre rekruttering til næring og opprettholde de marginale jordbruksområdene. Jordbruket bidrar til viktige fellesgoder, som for eksempel åpne kulturlandskap, trygg mat, matvareberedskap og bosetting i hele landet i tillegg til å produsere mat. De fleste av fellesgodene er unike for landbruket, og produksjonen skjer samtidig med produksjonen av ordinære landbruksvarer og -tjenester. Videre påpekes det i innstillingen at jordbruket er en langsiktig næring som krever forutsigbare rammevilkår. Norsk landbruk er mangfoldig med variert bruksstruktur, topografi og klima som skal ivareta en rekke ulike mål ut over det å produsere mat. Dette krever differensierte virkemidler som er tilpasset de ulike forutsetninger i de forskjellige deler av landet.

Innstillingen 251 S presiserer at de fire overordnede målene for landbrukspolitikken videreføres, men at målet om matsikkerhet skal omfatte både matsikkerhet og beredskap.

Urbant landbruk - Gulrot-innhøsting foran Rælingen rådhus. Foto: Agnes Lyche Melvær

SKOGBRUKSFORVALTNINGEN

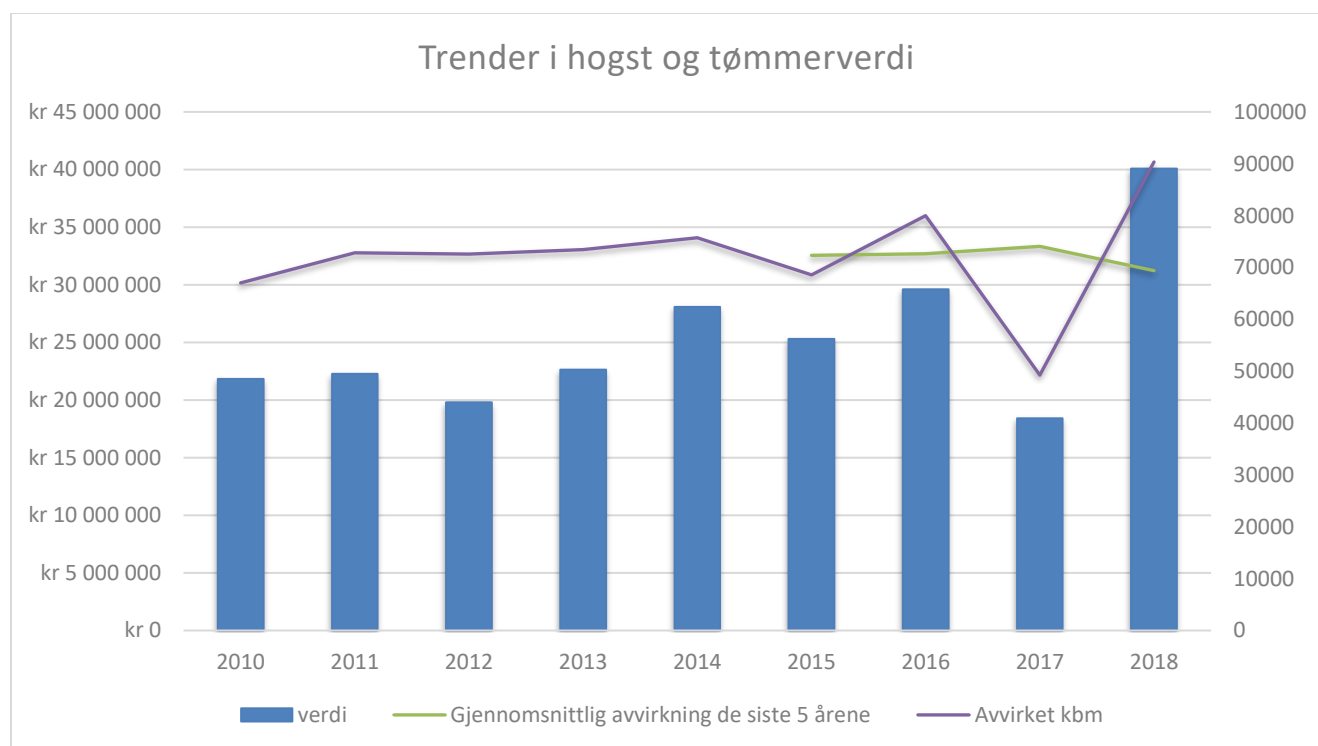
Landbrukskontoret er delegert ansvar for saksbehandling og tilsyn etter skogbrukslova med tilhørende forskrifter. Kontoret har videre forvaltet de løpende oppgavene med hensyn til skogfond og tilskuddsordninger. Forvaltning etter markaforskriften (forskrift om skogsdrift, Oslo mfl.), bl.a. søknader om hogst og veibygging, er en av oppgavene som krever stor oppmerksomhet. Noen enkeltsaker er vanskelige og krever mye arbeid.

I det daglige ytes det også service overfor brukere som har skogbruksfaglige spørsmål; evt. spørsmål om eiendomsgrenser, ønske om kart etc. I tillegg utfører kontoret flere årlige overvåknings- og kontrolloppgaver.

Skogressursene

Hogstkvantumet var på 90 355 kbm i 2018 og utgjør en bruttoverdi på over 40 mill. kr. Dette er en solid økning fra 2017, og ca. 21 000 kbm over gjennomsnittet de 5 foregående årene.

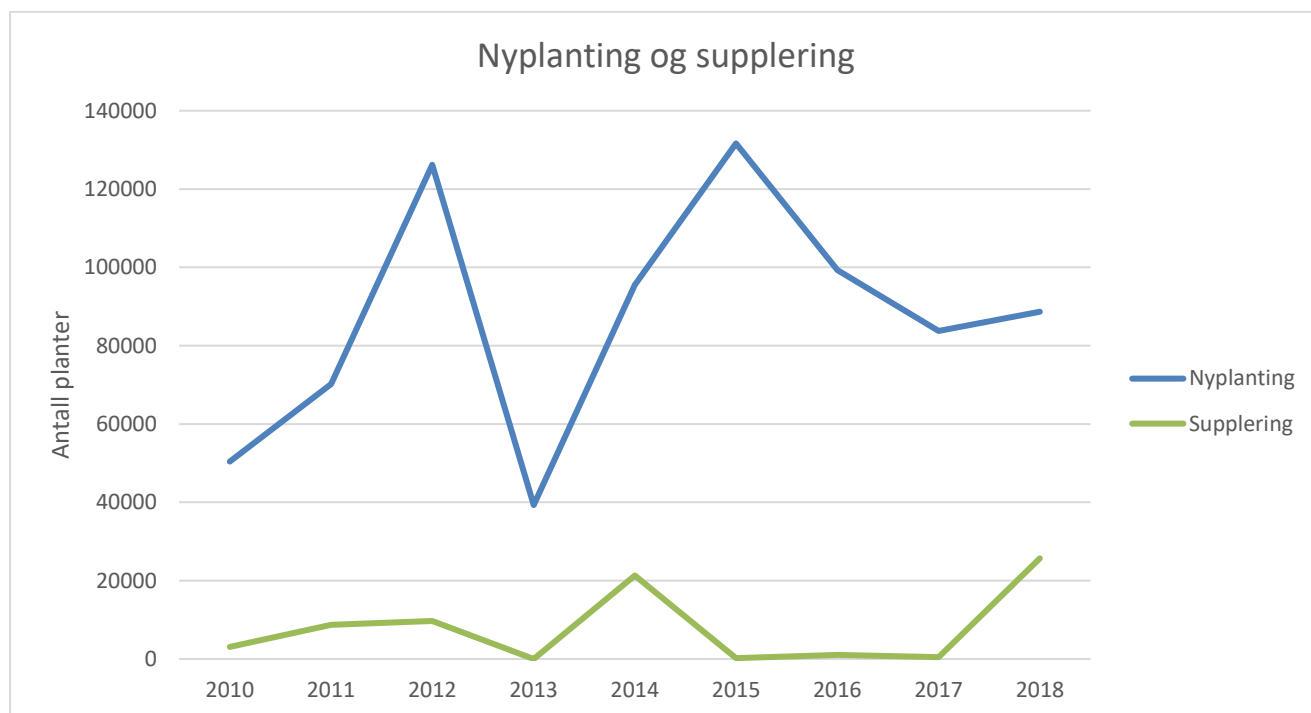
I løpet av det siste året er det spesielt prisen på massevirke som har hatt en formidabel økning, noe som kan være med på å forklare både økt avvirkning og økt verdi. Årsaken til de økte prisene er bl.a. mangel på massevirke ved så godt som samtlige treforedlingsindustrier i Skandinavia (kilde: Glommen Skog). Med en slik prisutvikling vil skogressursene på en landbrukseiendom kunne være avgjørende for verdi- og inntektpotensialet på eiendommen.

Figur 1: Trender i hogst og tømmerverdi, 2010-2018.

Det ble i 2018 satt ut ca. 88 680 planter i regionen, som er en svak økning fra året før. Større økning så vi i suppleringsplanter, med 25 690 planter mot fjorårets 500. Suppleringsaktiviteten er normalt lite forutsigbar, mens nyplanting er sterkere knyttet opp mot skogeieres foryngelsesplikt, og sier derfor mer om avvirkningsnivået i de tre foregående år enn om investeringsviljen blant skogeiere det året det plantes. Anslaget gir imidlertid ikke et fullgodt bilde av situasjonen, ettersom ikke all planteaktivitet

innrapporteres gjennom skogfondssystemet. Det er derfor rimelig å anta at det reelle planteantallet er noe høyere. Skogeier er gjennom skogbruksloven forpliktet til å forynge skogen etter hogst. I vår region gjøres dette i de fleste tilfeller gjennom planting. Landbrukskontoret utfører årlig kontroll med at foryngelsesplikten overholdes.

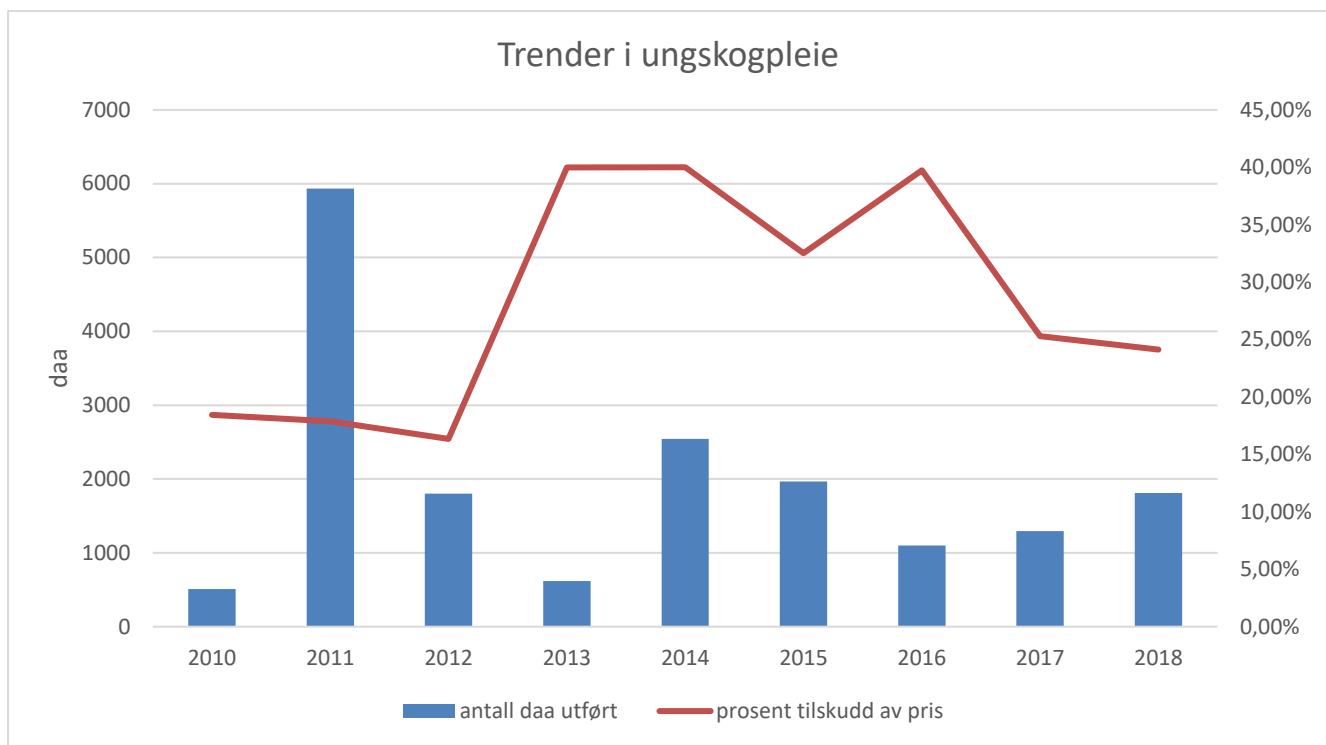
Figur 2: Innrapportert nyplanting og supplering, 2010-2018.

Tilskudd til næringstiltak i skog

Forvaltningen bygger på Landbrukets tiltaksstrategier som gjelder for alle de 5 kommunene som kontoret forvalter (se nærmere om tiltaksstrategiene under kapittelet om miljø- og kulturminneforvaltning).

Regionkontor landbruk har hatt en ekstra satsning på ungskogpleie i 2018, som ser ut til å ha gitt resultater. Det ble totalt utført ungskogpleie på 1810 daa i 2018, og utbetalt 237 966 kr i tilskudd til ungskogpleie i 2018, dette er en solid økning fra 2017, men en svak nedgang på lengre sikt. Tilskuddssatsen for ungskogpleie i bartrebestand var i 2018 på opptil 40 %, men fordi de største skogeierne kan få redusert sats, og det er begrenset med tilskuddsmidler, var gjennomsnittlig prosentsats utbetalt i 2018 24,12% av kostnaden for tiltaket.

I 2018 kom det inn to søknader om etablering av skogsbilvei. Søknad om landbruksvei behandles politisk, og det er fylkesmannen som har vedtaksmyndighet for å tildele evt. tilskudd til nybygging og ombygging av skogsbilveier.

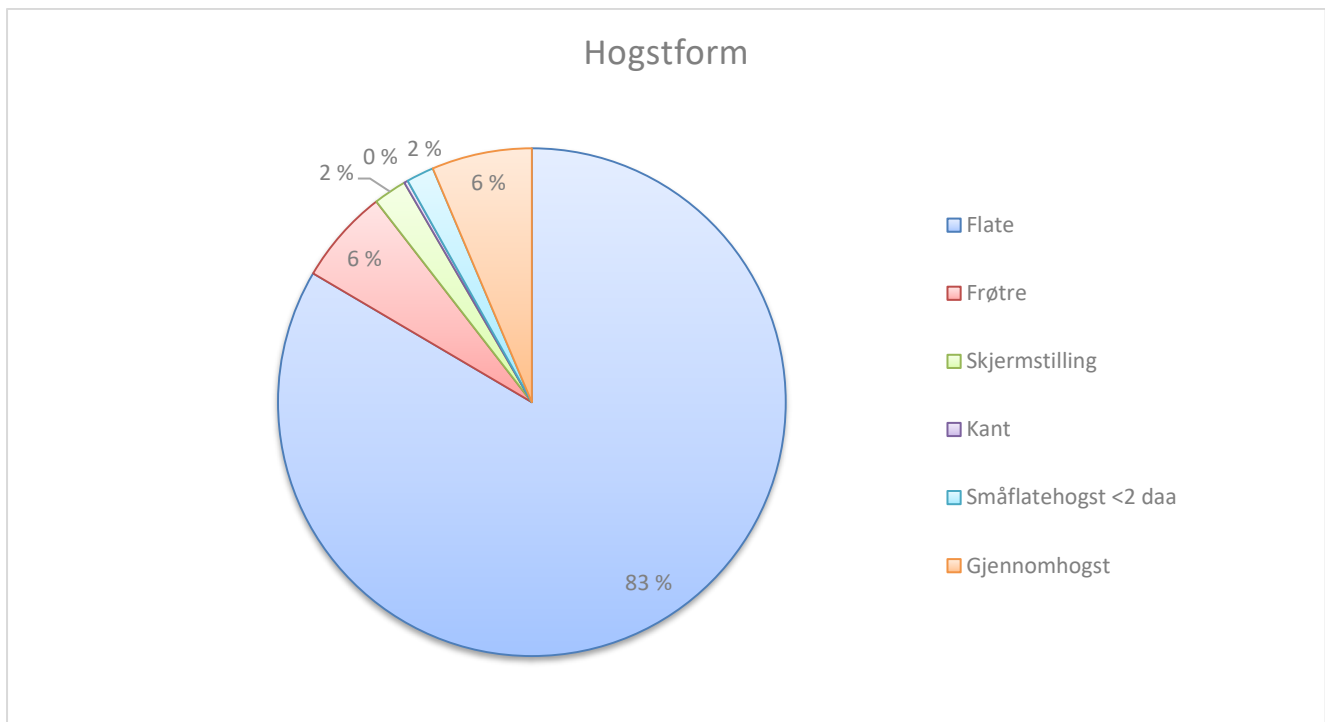
Figur 3: Trender i ungskogpleie, 2010-2018.

Forskrift om skogsdrift i Marka (markaforskriften)

Formålet med markaforskriften er «å sikre eit berekraftig skogbruk som bidrar til å bevare og utvikle kvalitetar i området knytte til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminne.» Den er fra 1993, og er hjemlet i lov om skogbruk og skogvern fra 1956, og videreført i dagens skogbrukslov fra 2005. Forskriften har regler for de fleste vanlige skogbrukstiltak, men fokus er i stor grad rettet mot foryngelseshogst og veibygging pga. meldeplikt på slike tiltak. Saksbehandling fordrer nær kontakt med skognæring, miljø- og kulturminneinteresser.

I 2017 var ny forskrift om skogsdrift ute på høring, og regionkontoret utarbeidet høringssvar i samarbeid med kommunene. Det har gjennom hele 2018 ikke kommet noen videre oppfølging eller informasjon om eventuell ny forskrift, og den gamle fra 1993 er fortsatt gjeldende.

Det ble i 2018 behandlet totalt 45 søknader om hogst i marka etter markaforskriften, fordelt på 152 hogstflater. Alle hogstmeldinger er administrativt behandlet. Gjennomsnittlig flatestørrelse lå i 2018 på 21,9 daa. Flatestørrelsen bør ikke overstige 50 daa i Romeriksåsen og 30 daa ellers innenfor Marka.

Figur 4: Fordeling av benyttet hogstform på samtlige 152 hogster i Marka i 2018.

Hogstflate i Nittedal, foto: Iwona Kubajewska

JORDBRUK

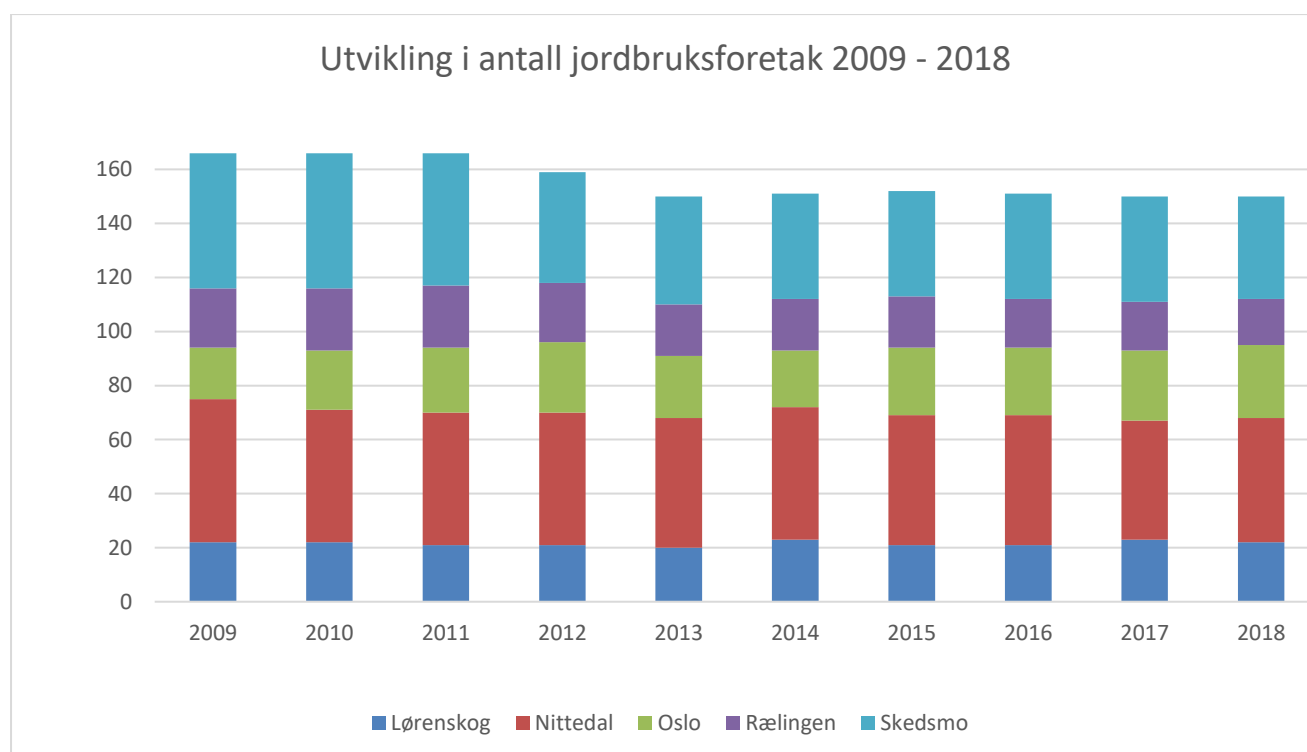
Regionkontor landbruk forvalter en rekke økonomiske ordninger som er hjemlet i jordloven. Jordbruksavtalen er hvert år sentral i å sikre ulike mål i landbrukspolitikken. Den viktigste og største økonomiske ordningen er produksjonstilskudd for areal og dyrehold. Det er også andre tilskuddsordninger for miljøtiltak og kulturlandskapspleie.

Produksjonstilskuddene

Det er to registreringsdatoer 15. mars og 15. oktober for produksjonstilskudd i jordbruket og avløsertilskudd til ferie og fritid. De 150 søknadene om produksjonstilskudd i 2018 gir ca. kr 25 mill. i inntekter til landbruket i regionen.

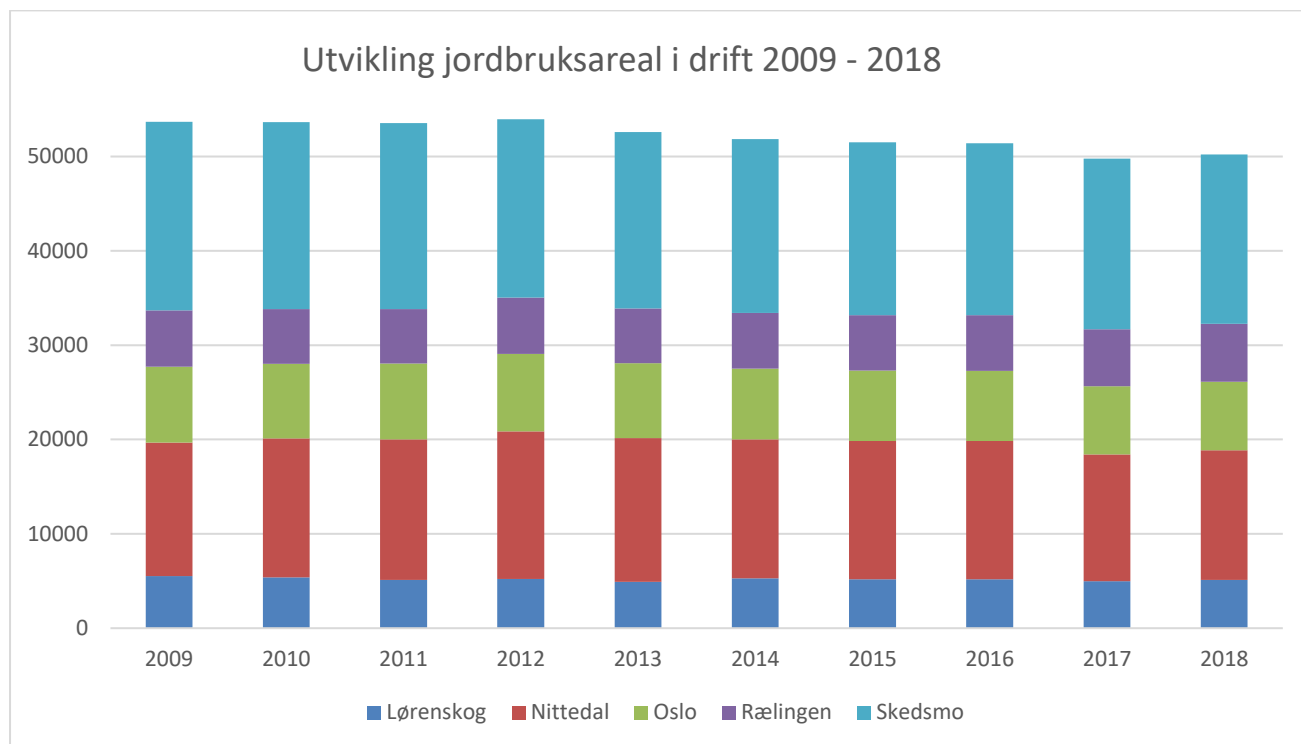
Kontoret går igjennom og kontrollerer den enkelte søknad, og godkjenner for utbetaling. Ca. 10 % av søkerne blir trukket ut til risikobasert kontroll, hvor det enten blir dokumentkontroll eller besøk i felten der dyretall, arealbruk, gjødselplan og sprøytejournal blir kontrollert. Ved manglende eller mangelfull gjødslingsplan eller sprøytejournal foretas en reduksjon i tilskuddet. Landbrukskontoret foretok i 2018 trekk for 2 foretak som ikke hadde godkjent gjødslingsplan.

Over den siste 10 års perioden har det skjedd en utvikling med en gradvis nedgang i antall aktive jordbruksforetak som søker produksjonstilskudd. I 2009 var det 166 søkere av produksjonstilskudd, dette var redusert til 150 søkere i 2018, en nedgang på ca 10 %. Dette er sammenfallende med utviklingen for landet som helhet, hvor antall aktive landbruksforetak har sunket hvert år.

Figur 5: Oversikt over utviklingen i antall jordbruksforetak siste 10 år

Samtidig som det har vært en nedgang i antallet jordbruksforetak de siste 10 år har det også vært en nedgang i jordbruksareal i drift. I 2009 var det totalt ca 53 600 daa i drift i våre 5 kommuner, dette var redusert med over 3000 daa til ca 50 100 daa i 2018, en nedgang på ca 6 % tilsvarende ca 430 fotballbaner mindre areal med matproduksjon. Årsaken til nedgangen skyldes blant annet nedbygging av areal, men også at mindre produktive areal går ut av drift når aktiv drift av landbrukseiendommer legges ned til fordel for utleie av jordbruksarealene.

Figur 6: Oversikt over jordbruksareal (i dekar) i drift siste 10 år

Erstatning ved klimabetinget avlingsskade

Driftssesongen 2018 var svært krevende, med vedvarende tørke fra tidlig på sommeren og utover høsten. Allerede i juni kom det varsler om mulig avlingsskader på kornareal. Utover sommeren når det ikke kom nedbør av betydning ble også grasarealene stadig hardere rammet med minimal gjenvekst av gras etter 1. slått. Mange husdyrbrukere høstet grovfôravlning på ned mot 30-40 % av et normalt år. Det ble fra overordnede myndigheter åpnet for å høste kornareal til grovfôr for å forsøke å berge mer vinterfôr til husdyrbrukere. Gjennom sommeren og høsten var det mye henvendelser og arbeid med avlingsskadesaker. Totalt kom det inn 126 søknader om erstatning, og selv om hoveddelen ble ferdig behandlet til årsskiftet 2019, vil det fortsatt være søknader under behandling helt fram til sommeren 2019. Erstatning kan gis for svikt i avlingsmengde på mer enn 30 % av gjennomsnittsavling.

Åker sterkt preget av tørke. Foto: Ida Marie Gjersem, RKL

Velferdsordninger i landbruket

Landbrukskontoret forvalter to ordninger; avløserhjelp til ferie og fritid og avløserhjelp i forbindelse med sykdom og svangerskap. Ordningene er i hovedsak benyttet av husdyrprodusenter, men også planteprodusenter kan søke tilskudd til avløsning med sykdom dersom de rammes av sykdom under onnearbeidet.

Det var totalt 51 søknader om avløserhjelp til ferie og fritid i 2018. For refusjon av avløserutgifter ved sykdom var det totalt 4 søknader i 2018.

Ajourhold av markslag

I 2018 var det periodisk ajourhold for Nittedal kommune, i øvrige kommuner var det løpende ajourhold av markslag. Markslagskart legges til grunn for innsending av oppdaterte arealtall til landbruksregisteret, og brukes som grunnlag for beregning av arealtilskudd i produksjonstilskuddssøknader.

MILJØ - OG KULTURMINNEFORVALTNING

Landbrukskontoret har i jord- og skoglovssammenheng ansvar for samfunnets helhetsvurderinger av næringsinteresser og miljø- og kulturminneinteresser. Dette innebærer nært samarbeid med miljøvernansvarlige og kulturminneansvarlige i kommune og fylkeskommune.

Det er mange kvaliteter knyttet til miljø- og kulturminneinteresser innenfor våre landbruksarealer. Kontoret har således et stort ansvar for å ivareta samfunns-goder knyttet til dette.

Arbeidet med miljø- og kulturminneforvaltning i skog er særlig forankret i markaforskriften. Saksbehandling etter markaforskriften er nærmere omtalt i kapittel om skogforvaltning over.

Informasjonsarbeid

Kontoret sendte i 2018 ut infoskriv til grunneiere og bønder i regionen med informasjon om blant annet lovverk, tilskuddsordninger til miljø og produksjon og prosjekter ved Regionkontor landbruk. En annen kanal for å formidle informasjon er hjemmesiden, som brukes aktivt til nyheter og informasjon.

Landbruksforum er også en del av infoarbeidet, samtidig som det koordinerer aktiviteten. Forumet består av styrene i næringsorganisasjonene i regionen, skogeierlaget og landbrukskontoret. I 2018 ble det imidlertid valgt å utsette møtet til 2019. Sammenslåing av kommuner på Romerike og arbeidet med nytt regionalt kontor vil måtte ta form før møtet finner sted.

Tilskuddsforvaltning/tiltaksstrategier

Landbrukets tiltaksstrategier for kommunene og Regionalt Miljøprogram for Oslo og Akershus legger grunnlaget for kontorets tilskuddsforvaltning. Ved tildeling av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket brukes prioriteringene i vedtatte landbrukets tiltaksstrategier for planperiode (2013-2016).

De lokale midlene fordeles etter en saksbehandling og råd fra *Regionalt råd for næring, miljø og kultur i Landbruket* (RL-rådet). De som er med i denne gruppa er foruten landbrukssjef, jordbrukssjef og skogbrukssjef; en representant fra bondelagene i hver kommune, en fra småbrukerlagene i regionen og en representant fra hver av kommunene (medarbeidere med miljø-, plan-, landskap- eller kulturfaglig kompetanse).

I 2018 var disse med i gruppa:

- Johan Klever (Skedsmo bondelag)
- Pål Skøyen (Nittedal og Hakadal bondelag)
- Ole Haug (Lørenskog landbruksforening)
- Ole Jakob Holt (Rælingen landbrukslag)
- Kristin Nesmoen (Oslo og Aker bondelag)
- Tore Berger (Sørkedalen Bonde- og småbrukarlag)
- Kristoffer Øksnes (Nedre Romerike skogeierlag)
- Guro Haug (Nittedal kommune)
- Hilde Johanne Mangerud (Skedsmo kommune)
- Arne Fiske (Lørenskog kommune)
- Jan Olav Nybo (Oslo kommune)
- Mari Ann Vinje (Rælingen kommune)

Kulturlandskapsprisen 2018

Kulturlandskapsprisen for 2018 ble tildelt Kjell Myhrer og Tomas Arnheim, eiere av Glittre gård, for deres innsats i ivaretagelse av kulturlandskapet i og rundt Glittre gården og for deres store samfunnsengasjement. Glittre gård ble nominert av Nittedal og Hakadal Bygdekvinnelag og Nittedal kommune. Prisen ble utdelt av ordføreren i Nittedal, Hilde Thorkildsen og landbrukssjefen Knut Samseth. Overrekkelsen foregikk på kommunestyremøtet i Nittedal kommune, mandag 29. oktober. Tilstede var representanter fra Bygdekvinnelaget, Nittedal og Hakadal bondelag og Varingen. Det var femte året prisen ble delt ut.

Overrekkelse av kulturlandskapsprisen 2018. Fra venstre; Olav Aaraas, Knut Samseth, Hilde Thorkildsen, Kjell Myhrer og Tomas Arnheim. Foto: Ana Nilsen, RKL

Miljø- og kulturminneregistreringer

Det er registrert viktige områder for biologisk mangfold i kommunene. Data for Lørenskog, Oslo, Rælingen, Skedsmo og Nittedal foreligger i den nasjonale naturbasen. Det foreligger viltregistreringer i alle kommunene.

Det foreligger også områdevis kulturminneregistreringer i skog. Dataene er overbragt kommunene og finnes også i Riksantikvarens innsynsløsning på nett.

Tilskudd til miljøtiltak i skog

Det kan søkes om tilskudd for tiltak i skog som er viktig for biologisk mangfold, friluftsliv, landskap og kulturminner. Dette er en ordning for å avhjelpe skogeiere som blir økonomisk berørt av å ivareta eller utvikle miljøverdier. Ordningen gir kommunen mulighet til midlertidig sikring av miljøverdier uten bruk av egne midler. Midlene inngår i kommunenes samlede tildeling av NMSK-midler, og er ikke øremerket til miljøtiltak. Det kan gis inntil 30% tilskudd ved avståelse av hogst, eller andre miljøhensyn, fortrinnsvis i viktige områder for biologisk mangfold. Det kan også gis inntil 100%

tilskudd til å bevare eller videreutvikle viktige miljøverdier som er skjøtselsbetinget. Det er utarbeidet eget søknadsskjema for tilskuddsordningen. Det ble ikke søkt om midler til miljøtiltak i skog i 2018.

Dreneringstilskudd

Dette er kommunale midler til drenering av jordbruksjord for å fremme økt matproduksjon og redusere faren for erosjon av matjord. Tilskuddssatsene er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Alle dreneringssøknadene ble behandlet fortløpende i 2018. Det ble total innvilget kr. 600.660,- dreneringstilskudd til 9 søknader i 2018.

SMIL – spesielle miljøtiltak i jordbruket

Dette er kommunale midler til miljøfremmende tiltak, som går utover det som kan forventes av normal jordbruksdrift. Det ble 2 søknadsrunder i 2018, med søknadsfrist 15. februar og 15. september, hvor den siste ble utvidet til 1. november 2018.

Det kan søkes SMIL-tilskudd til:

1. Forurensningstiltak
  - Utbedre hydrotekniske anlegg for å hindre erosjon
  - Anlegging av fangdam for å rense/sedimentere avrenning fra jordbruksarealer
  - Etablere vegetasjonssone mot vassdrag
2. Kulturlandskapstiltak
  - Ivareta biologisk mangfold
  - Holde gamle beiter åpne
  - Tilgjengelighet – tilrettelegging for allmennheten
  - Vern av kulturminner og kulturmiljøer/bygninger

Det kan også ytes tilskudd til planleggings- og tilretteleggingsprosjekter.

I 2018 hadde RKL til rådighet kr. 2.246.484,- SMIL-midler, hvorav kr. 1.161.725,- øremerket til utbedring av hydrotekniske tiltak i planerte leirjordområdene.

I 2018 ble det total behandlet 31 SMIL-søknader, hvorav 19 til forurensningstiltak og 12 søknader til kulturlandskapstiltak. Av total 31 innkommende søknadene ble 26 prosjekter tildelt tilskudd. Det ble totalt innvilget kr. 1.972.610,- tilskudd til 26 SMIL søknader i 2018.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Satsingen Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en oppfølging av nasjonale mål om å ivareta kulturlandskapet. Dette er et samarbeid og spleiselag mellom landbruksmyndigheter og miljømyndigheter. Det er total 22 utvalgte områder fra hele landet og vårt område er representert med 2 Utvalgte kulturlandskap i Oslo kommune, Nordmarksplassene og Sørkedalen med Bogstad gård. Regionkontor landbruk sitter i styret og anbefaler tilskuddsfordelingen til begge utvalgsområdene.

Regionalt miljøprogram (RMP)

Dette er en tilskuddsordning, hvor statlige midler for Oslo og Akershus blir fordelt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus til gjennomføring av tiltak for å redusere forurensning og fremme verdiene i kulturlandskapet. Regionalt miljøprogram er vedtatt for en 4-års periode 2013-2016, men er forlenget videre ut 2017 og 2018.

Ordnningen hadde søknadsfrist 20. oktober. Tiltakene som inngår gjelder to hovedgrupper:

1. Forurensning med tilskudd til endra jordarbeiding, vegetasjonssoner, gras på erosjonsutsatt areal, fangvekster med mer.
2. Kulturlandskap med tilskudd til skjøtsel av beiteareal, kulturminner, slått av artsrik eng med mer.

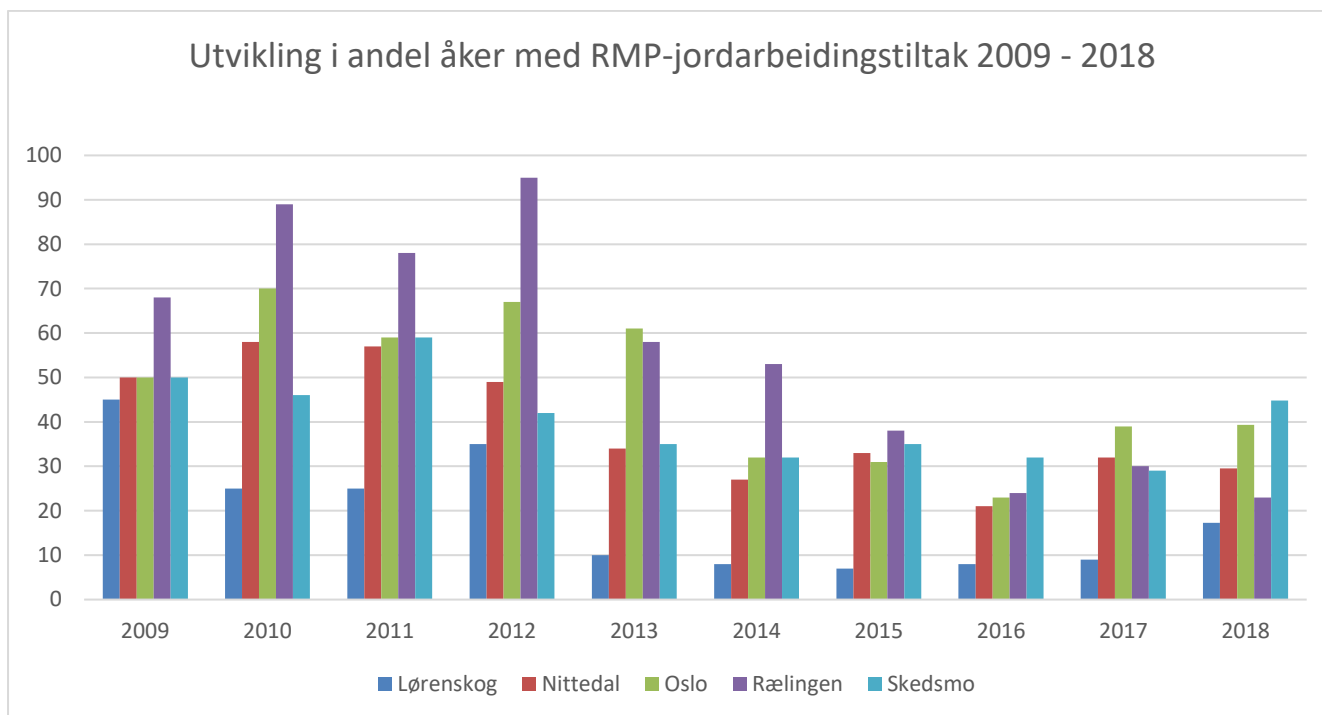
Totalt 85 gårdbrukere søkte om tilskudd til forurensningstiltak og kulturlandskapstiltak. Tiltakene gir en betydelig reduksjon i avrenning av jord og næringsstoffer til vassdragene, og bidrar til å holde kulturlandskapet i god hevd. Oversikt over oppslutningen om RMP i 2018 er presentert i tabell 5.

Kystgeit pleier kulturlandskapet på Bogstad gård i Oslo. Foto: Knut Samseth, RKL

Tabell 5: Oversikt over oppslutning om RMP 2018 i forhold til produksjonstilskuddssøknadene (PT) 2018.

	LØRENSKOG	NITTEDAL	OSLO	RÆLINGEN	SKEDSMO
Oppslutning (Antall RMP/PT søknader)	36 % (8/22)	46 % (21/46)	56 % (15/27)	76 % (13/17)	74 % (28/38)
Oppslutning: Prosentdel av kornareal med redusert/utsatt jordarbeiding	17 %	30 %	39 %	23 %	45 %

Figur 7: De siste ti års utvikling i andel åker med RMP-jordarbeidingstiltak.

Figur 7 viser utviklingen i andel åker med RMP miljøtiltak for jordarbeiding i de ulike kommunene for årene 2009 til 2018. Det er en trend med fallende oppslutning om miljøtiltak med redusert jordarbeiding i alle kommunene. Denne trenden sammenfaller med at det har vært mer fokus på økt produktivitet og matproduksjon blant annet fra landbruksrådgivningen. Det er positivt at andelen kornareal med redusert/utsatt jordarbeiding har økt fra 8 % i 2017 til 17 % i 2018 i Lørenskog. I 2018 ble det gjennomført prosjekt gratis miljøråd i Lørenskog, hvor gårdbrukere fikk tilbud om besøk med rådgivning og markvandring med fokus på mulige miljøtiltak.

Vannkvalitet

RKL deltar i arbeidet med å bedre vannkvaliteten i vann- og vassdrag innenfor vårt distrikt. EUs vanddirektiv har som målsetting at alle vassdrag innen 2021 skal ha god økologisk og kjemisk status. RKL har vært representert i administrativ prosjektgruppe og temagruppe landbruk for vannområde Leira-Nitelva, temagruppe landbruk i vannområde Øyeren, samt i administrativ prosjektgruppe for Bekkelagsvassdraget i Oslo. I Oslo deltar RKL i tillegg i drikkevannsforum, med spesielt fokus på Maridalen og landbruket der.

Økologisk dyrking

Arealer i økologisk planteproduksjon utgjorde 8 prosent av totalt jordbruksareal i 2017 i hele distriktet. Rælingen og Oslo kommune har høyest andel areal omlagt til økologisk. Det har ikke vært noen særlig endring i andelen økologisk landbruk i kommunene siste år.

Tabell 6: Oversikt over økologisk planteproduksjon i daa per kommune for 2018 (2017 tall i parentes)

	LØR.	NIT.	OSLO	RÆL.	SKEDS.	SUM
Totalt jordbruksareal i drift daa 2018**	5129	13 595	7 243	6 142	17957	50 066
Totalt økologisk areal i drift daa**	0 (0)	98 (98)	1568 (1756)	2050 (2025)	90 (181)	3 806 (4 060)
% økologisk av totale jordbruksareal		0,7 % (0,7)	21,6 % (24,4)	33 % (33)	0,005 % (1,0)	7.5 % (8)

**Kilde: Søknader om produksjonstilskudd 2018.

Plantevernmiddelbevis

Kontoret er eksamensansvarlig for godkjenningsordningen for bruk av plantevernmidler i regionen. Det ble i 2018 avholdt en eksamen på Natur videregående skole i Oslo, der til sammen 14 deltagere fra ulike kommuner deltok, alle besto eksamen. Det ble utstedt 23 autorisasjoner for regionen.

Areal- og kulturlandskapstilskudd

Areal- og kulturlandskapstilskuddene stiller miljøkrav som må overholdes for å motta produksjonstilskudd. Foretak som mottar produksjonstilskudd kan ikke foreta inngrep som er av negativ betydning for kulturlandskapet. Regelverk krever også at pløying nær vassdrag ikke skjer nærmere enn to meter. Det er ikke avdekket brudd på disse forholdene ved kontroller i 2018.

Veterinærvaktordning

Den kommunalt ledede veterinære vaktordning kom i stand 2009. Dette er en ordning som Mattilsynet tidligere hadde hånd om. Skedsmo kommune er vertskommune for et 7 kommune-samarbeid, "Nye Stor-Oslo" vaktområde. Disse kommunene er Lørenskog, Skedsmo, Rælingen, Oslo, Nittedal, Asker og Bærum. Skedsmo har avtale med Norges veterinærhøgskole (nå NMBU Veterinærhøgskolen) om vaktholdet. RKL gjør det administrative arbeidet og møter i Kontaktutvalget for skolen. Det ble avholdt ett møte i året som gikk. Kontaktutvalget bestod i 2018 av følgende representanter: husdyrgårder: Trude Onstad, Ole Tom Bø, Aksel Klever, landbrukskontorer: Olav Vik, Mary Tønder Vold, Knut Samseth, NMBU Veterinærhøgskolen: Helene Ween, Marit Nesje.

Forvaltning av Skulerud skog, Lørenskog

Naturstien i Skulerud skog ble i 2018 vedlikeholdt av Lørenskog Jakt- og Fiskerforening (LJFF). LJFF disponerte også i 2018 fellingsrettet på ett rådyr i Skulerud skog, og felte en eldre rådyrbukk. Det ble ikke utført ungskogpleie, tynning eller foryngelseshogst i skogteigen i 2018. I forbindelse med planlegging og innmelding av kommende hogster i skogen, er det tatt hensyn til vedtatt temaplan landbruk i Lørenskog kommune for perioden 2017-2028. Temaplanen beskriver bl.a. at i kommunens egen skog bør hogstmetoder som fremmer en flersjiktet/fleraldret skog være den foretrukne driftsformen.

Forvaltning av Skedsmo kommuneskog

Fylkesmannen har i lang tid godkjent hogstmelding i Skedsmo kommuneskog. Det har imidlertid ikke vært mulig å gjennomføre hogsten av flere grunner. Tømmeret må transporteres langs Solbergveien for å komme ut av skogen og til sagbruket. Dette er en fylkesvei, som ikke har vært godkjent for så lange biler som tømmerbiler er (kun 19,5 meter). Ingen av eiendommene langs denne veien har derfor kunnet avvirke de siste årene. Veien på Nittedal sin side har nå blitt skrevet opp til 24 meter, men det gjenstår fortsatt Skedsmo sin side, før drift kan gå som normalt. Det er i tillegg vanskelig framkommelig i kommuneskogen, og derfor vanskelige driftsforhold. Mye av den potensielle fortjenesten ved hogst, vil forsvinne i utkjøring av tømmeret til vei. Det er derfor startet planlegging av en mulig skogsbilvei fra Langgata og nordover mot Kropptjern og Ringdalskoia, som kan brukes både til tømmertransport, skiløyper og adkomst for friluftslivet generelt.

Vilt- og innlandsfiskeremnda i Skedsmo

Regionkontor landbruk er sekretær for vilt- og innlandsfiskeremnda i Skedsmo kommune. Dette er et politisk utvalg som behandler alle hjortevilt- og innlandsfiskerelaterte saker i Skedsmo kommunen. RKL har sekretærrollen og ansvaret for all saksutredning, administrering av fellingstillatelser for rådyr og elg, tilskuddsordning til vilt- og fisketiltak, og ajourføring av opplysningene i hjorteviltregisteret. I 2018 ble det avholdt fem møter i vilt- og innlandsfiskeremnda og behandlet totalt 23 saker. I tillegg til det ordinære sekretærarbeidet ble det utarbeidet 2 lokale viltforskrifter, endret hjorteviltforskrift og ny beverforskrift med tilhørende mål for beverbestand i Skedsmo kommune. Det ble også gitt opplæring i prøvetaking fra skutt/påkjørt elg og rådyr, for både fallviltgruppa og jegere fra elgvaldene i Skedsmo.

Viltforvaltning i Nittedal

Regionkontor landbruk har ansvaret for hjorteviltforvaltningen i Nittedal kommune. Oppgavene i 2018 gjaldt blant annet de ordinære oppgaver som godkjenning av bestandsplaner for elg, hjort og rådyr, tildeling av fellingstillatelser for hjortevilt, registrering av fallvilt, ajourføring av opplysningene i hjorteviltregisteret, attestering av reisegodtgjørelser til fallviltgruppa, utarbeidelse av saker til politisk behandling og koordinering av arbeidet med fallviltgruppa og Mattilsynet. Kommunestyret har overordnet ansvar og behandler saker av prinsipiell karakter, rådmannen har ansvar for budsjett og er oppdragsansvarlig for fallvilt- og rovviltgruppa.

I tillegg til de ordinære oppgavene ble det utarbeidet 2 lokale viltforskrifter for Nittedal kommune, hjorteviltforskrift og ny beverforskrift med tilhørende målsettinger for beverbestanden i Nittedal.

Vilt- og fiskeforvaltning i Lørenskog

Regionkontor Landbruk har ansvaret for forvaltningsoppgaver innen vilt- og fisk i Lørenskog kommune. Saker som inngår i oppgavene er godkjenning av vald og bestandsplaner, utstede fellingstillatelser for elg og rådyr, administrativ forvaltning av gjess (eggpunktering/skadefelling av Kanadagås), tildeling av driftstilskudd til fiskeformål, ajourføring av opplysninger i hjorteviltregisteret mv. Kontoret svarer samtidig ut henvendelser fra innbyggerne omkring utfordringer med vilt som rådyr, grevling og fugler i hagene. Det er klima-, økologi- og samferdselsutvalget (KØS) som er den politiske forankringen av vilt- og fiskesaker i Lørenskog. I 2018 delegerte Lørenskog kommunestyre flere lover og forskrifter som regulerer vilt- og fiskeforvaltningen i Lørenskog til Regionkontor Landbruk.

Regionkontor Landbruk har også kontakten opp mot naturoppsynet i Lørenskog. Naturoppsynet består av 3 personer, som i tillegg til å drive naturoppsyn (tilsyn skogbrann, båndtvang, motorferdsel mv.) reiser ut på påkjørt og skadet vilt i kommunen. Naturoppsynet gjennomfører samtidig det praktiske omkring punktering av egg fra Kanadagås i Lørenskog.

Regionkontor Landbruk overtok i starten av 2018 behandling av søknader om motorferdsel i utmark og vassdrag i Lørenskog kommune. Landbrukskontoret mottok og besvarte to slike søknader for Lørenskog kommune i 2018.

Kystgeita til Oslo

Det treårige prosjektet ble igangsatt i 2016 hvor bevaring av kystgeit gjennom pleie av kulturlandskapet i Oslo er hovedmålsettingen. Landbrukskontoret som er prosjekteier, gjennomfører prosjektet i samarbeid med Bymiljøetaten Bogstad gård. Etter at det kom 23 geiter fra Selje kommune til Bogstad gård, har prosjektet agitert for næringsutvikling med geit og for skjøtsel med leide geiter. I 2018 ble det etablert en ny besetning ved Kjelsås gård med frasalg av geiter fra Bogstad. Det har samtidig vært vist en kystgeitutstilling ved Bogstad gård, en utstilling innleid fra Nordfjord museum. Et høydepunkt for utstillingen var Familiens dag ved Bogstad hvor spekemat av geit ble delt ut sammen med informasjon til besøkende fra Oslo.

Det har vært delt midler fra Oslo kommune til beiter for geit. To søknader har fått utbetaling.

Cecilie Blakstad Løkken og Jonas Løvaas Gjerstad dukker fram i utstillingen på Bogstad gård, Foto Knut Samseth, RKL

Dyrevelferdsplan for tamme og ville dyr i Skedsmo

På oppdrag fra kommunestyret i Skedsmo, har landbrukskontoret utarbeidet en dyrevelferdsplan, der både ville og tamme dyrs interesser inngår. Planen beskriver de utfordringene som finnes for dyrevelferd i kommunen, og eventuelle tiltak. Den omhandler også kommunens samarbeid med mattilsynet, og samarbeidet med ideelle/frivillige organisasjoner knyttet til dyrevelferd.

Dyrevelferdsplanen ble vedtatt i Kommunestyret i november 2018, og en prosjektstilling for oppfølging av planen i 2019, ble inkludert i årsbudsjettet og handlingsprogrammet i desember. Cecilie Blakstad Løkken, som har arbeidet med dyrevelferdsplanen ved landbrukskontoret, vil også fortsette å arbeide med oppfølgingen

NÆRINGSUTVIKLING

Landbrukskontoret driver på generell basis veiledning til brukere som ønsker å etablere ny produksjon eller virksomhet på sine gårder. RKL er førstelinjekontor for søknader til Innovasjon Norge (IN) for bygdeutviklingsmidler, *BU*-midler.

Innovasjon Norges BU-pris for Oslo

Bygdeutviklingsprisen i 2018 for Oslo gikk til ByBi. ByBi driver et allsidig arbeid både som lokalt birøkterlag med sine 400 medlemmer og næringsutøver ved salg av honning i hele Oslo. Gjennom sitt engasjement deltar de i forskningsprosjekter og videreutvikler honningproduksjonen. Samtidig oppnår de en stor sosial aktivitet hvor inkludering og sosialt fellesskap er viktig. BYBI driver med salg av honning i hele Oslo, men videreutvikler honningproduksjonen gjennom forskning. De selger i dag 15 sorter honning.

Innovasjon Norge og Per Annar Lilleng, direktør for Innovasjon Norge Oslo, Akershus og Østfold, delte ut prisen på 50.000 kr. ByBi var representert med en gruppe engasjerte medlemmer og ansatte, daglig leder Camilla Brox og faglig leder Ragna R. Jørgensen.

Prisvinnerne BiBy sammen med Per Annar Lilleng og Byråd Lan Marie Berg. Foto: Knut Samseth, RKL

Innovasjon Norge-søknader

Det kom én ny søknad innen tradisjonelt landbruk. Søknadstilfanget er noe redusert etter den store interessen for et par år siden. Likevel er det viktig å se at anlegg blir ferdigstilt og klar for ny giv i landbruket.

Det var fire søknader om tilleggsnæring som fikk etableringsstipend fra Innovasjon Norge. Disse var i hovedsak for etablererfasen, men også en fikk stipend i idéavklaringsfase. To av etableringene gjaldt områder der navngitte enkeltgårdbrukere er underleverandør for et nytt produkt.

Torgeir Reierstad fra Lørenskog viser fram sitt nye byggverk, foto Knut Samseth RKL.

Husdyrkonsesjon

Konsesjonsloven for husdyrhold legger premisene for støtrelsen av hvert enkelt bruks kraftfôrbaserte husdyrhold, for eksempel svine- og eggproduksjon. Det har ikke vært noen søknader i 2018.

Regionalt bygdeutviklingsprogram

Etttersom Viken regionen samler tre fylkesembeter i ett, er det laget et nytt regionalt bygdeutviklingsprogram for Viken og Oslo.

Visjon: «Landbruket i Oslo og Viken fremmer bærekraft og vekst!»

Overordnet mål: Sammen skal vi utnytte regionens markedsnærhet og særpreg på en bærekraftig måte for å øke mat- og skogproduksjonen og utvikle nye bygdenæringer.

Delmålene til bygdeutviklingsprogrammet legger så grunnlaget for politikk og tilskuddsvirkemidler til næringsutvikling. Innovasjon Norge sine prioriteringer er eksempel på dette.

VEDLEGG – STATISTIKK OG ØKONOMI

Tabell 2: Økonomi 2018 ved landbrukskontoret – detaljer kommunale prosjekt

Konto	Konto (T)	Beløp	Opprinne- lig budsjett	Rev. budsjett
	VETERINÆR VAKTORDN. FOR 7 KOMMUNER			
10310	LØNN TIL EKSTRAHJELP	-	33 000	33 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	-	5 000	5 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	-	5 000	5 000
13000	TJENESTER/LEGEHONORAR FRA STAT/SYKEHUS (AHUS M/FLER)	791 940	784 000	784 000
15402	AVS. ÅRETS IKKE DISPONERT - IK	33 871	-	-
17000	STATSREFUSJONER / -TILSKUDD	- 825 811	- 825 000	- 825 000
		-	2 000	2 000
	SKOGKULTURPROSJEKT			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	20 892	-	40 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	2 797	-	7 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	3 362	-	7 000
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	1 355	-	7 000
12710	KONSULENTHONORAR	141 220	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	35 305	-	-
16210	DIVERSE AVGIFTSFRIE SALGSINNTEKTER - utenfor mva-loven	-	-	- 61 000
17000	STATSREFUSJONER / -TILSKUDD	- 166 220	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	- 35 305	-	-
19402	BRUK AV IKKE DISPONERT (IK)	- 3 405	-	-
		-	-	-
	PROSJEKT SØRKEDALEN			
11290	DIV. FORBRUKSMATERIELL, VARER OG TJENESTER	40 000	-	-
15500	AVSETNING BUNDET DRIFTSFOND	10 000	-	-
17505	REFUSJON OSLO KOMMUNE	- 50 000	-	-
		-	-	-
	PROSJEKT MILJØ OG LANDSKAP			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	54 500	-	37 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	9 750	-	6 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	9 750	-	6 000
11151	MAT TIL BEVERTNING møter/utvalg/råd/kurs/opplæring	-	-	5 000
12710	KONSULENTHONORAR	-	-	20 000
19500	BRUK AV BUNDNE DRIFTSFOND	- 74 000	-	- 74 000
		-	-	-
	KYSTGEIT			
10410	OVERTID	7 149	-	-
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	1 008	-	-
11151	MAT TIL BEVERTNING møter/utvalg/råd/kurs/opplæring	1 289	-	-
11290	DIV. FORBRUKSMATERIELL, VARER OG TJENESTER	42 230	-	-
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	200	-	-
11732	REISEUTG.: BUSS, TAXI, FLY, LEIEBIL, BOMP., PARKERING	90	-	-
12710	KONSULENTHONORAR	19 905	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	5 327	-	-
15500	AVSETNING BUNDET DRIFTSFOND	48 129	-	-
17000	STATSREFUSJONER / -TILSKUDD	- 30 000	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	- 5 327	-	-
17505	REFUSJON OSLO KOMMUNE	- 90 000	-	-

Tabell 8:3 fortsettelse: Økonomi 2018 ved landbrukskontoret – detaljer kommunale prosjekt

Konto	Konto (T)	Beløp	Opprinne- lig budsjett	Rev. budsjett
	FORVALTNING KOMMUNESKOG LØRENSKOG			
15402	AVS. ÅRETS IKKE DISPONERT - IK	19 000	-	-
17501	REFUSJON LØRENSKOG KOMMUNE	- 19 000	- 19 000	- 19 000
		-	- 19 000	- 19 000
	SEKRETÆR VILTNEMDA SKEDSMO			
15402	AVS. ÅRETS IKKE DISPONERT - IK	127 020	-	-
16900	FORDELTE UTGIFTER - (utenfor mva-oppgaven)	- 127 020	- 117 000	- 117 000
		-	- 117 000	- 117 000
	VILTFORVALTNING LØRENSKOG			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	-	-	152 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	-	-	24 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	-	-	24 000
15402	AVS. ÅRETS IKKE DISPONERT - IK	200 000	-	-
17501	REFUSJON LØRENSKOG KOMMUNE	- 200 000	-	- 200 000
		-	-	-
	FORVALTNING KOMMUNESKOG SKEDSMO			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	-	-	32 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	-	-	4 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	-	-	5 000
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	-	-	3 000
12710	KONSULENTHONORAR	-	98 000	152 000
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	-	-	14 000
15500	AVSETNING BUNDET DRIFTSFOND	128 000	-	-
16900	FORDELTE UTGIFTER - (utenfor mva-oppgaven)	- 128 000	- 98 000	- 196 000
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-	-	- 14 000
		-	-	-
	SEKRETÆR VILTNEMDA NITTEDAL			
15402	AVS. ÅRETS IKKE DISPONERT - IK	112 230	-	-
17502	REFUSJON NITTEDAL KOMMUNE	- 112 230	- 78 000	- 78 000
		-	- 78 000	- 78 000
	NITTEDAL MILJØTILTAK/FANGDAM			
12710	KONSULENTHONORAR	16 920	-	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	4 230	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	- 4 230	-	-
19500	BRUK AV BUNDNE DRIFTSFOND	- 16 920	-	-
		-	-	-
	URBANT LANDBRUK I BYGD OG BY			
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	46 667	-	47 000
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	6 375	-	7 000
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	7 479	-	6 000
11151	MAT TIL BEVERTNING møter/utvalg/råd/kurs/opplæring	267	-	2 000
11210	VELFERDSTILTAK ANSATTE (f.eks kaffe/te/fruktkurver)	400	-	-
11290	DIV. FORBRUKSMATERIELL, VARER OG TJENESTER	-	-	10 000
11420	TRYKKING /KOPIERING (IKKE INFO.MATERIELL)	19 446	-	20 000
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	445	-	-
11620	DIETT OG NATTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	2 250	-	-
11732	REISEUTG.: BUSS, TAXI, FLY, LEIEBIL, BOMP., PARKERING	5 020	-	-
12710	KONSULENTHONORAR	18 000	-	16 000
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	9 225	-	12 000
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	- 9 225	-	- 12 000
19402	BRUK AV IKKE DISPONERT (IK)	- 106 347	-	- 108 000

Tabell 9: Økonomi 2018 ved landbrukskontoret - hovedoppgaven

Konto	Konto (T)	Beløp	Opprinne- lig budsjett	Budsjettju- steringer
10111	REGULATIVLØNN (FAST LØNN)	3 018 480	3 034 000	-
10141	LØRDAGS- OG SØNDAGSTILLEGG	-	3 000	-
10142	KVELDS- OG NATTILLEGG	58	-	-
10310	LØNN TIL EKSTRAHJELP	-	50 000	-
10410	OVERTID	13 846	21 000	-
10542	SKATTEPL. TELEFONGODTGJØRELSE - 199A	4 200	6 000	-
10549	SKATTEPL. KM-GODTGJØRELSE	4 841	4 000	-
10910	ARBEIDSGIVERS ANDEL PENSJON	454 268	450 000	-
10999	ARBEIDSGIVERAVGIFT	493 164	478 000	-
11010	KONTORUTGIFTER / REKVISITA	5 056	9 000	-
11020	KOPIERINGSMATRIELL - PAPIR/ TONER (ikke leie)	-	6 000	-
11030	ABONNEMENTER - AVIS / FAGTIDSSKRIFT	19 506	19 000	-
11031	FAGLITTERATUR	399	5 000	-
11151	MAT TIL BEVERTNING møter/utvalg/råd/kurs/opplæring	6 821	10 000	-
11206	ARBEIDSKLÆR/ VERNEUTSTYR/ UNIFORMER	146	7 000	-
11210	VELFERDSTILTAK ANSATTE (f.eks kaffe/te/fruktkurver)	91 153	93 000	-
11212	PÅSKJØNNELSER (JFR. REGLEMENT)	10 000	11 000	-
11215	HMS, INTERNKONTROLL, ARBEIDSMILJØTILT. (TERMINALBRILLE)	2 331	-	-
11280	TIL DISP. FOR POLITISKE UTVALG	-	6 000	-
11290	DIV. FORBRUKSMATERIELL, VARER OG TJENESTER	4 038	21 000	-
11310	FASTTELEFON OG TELEFAX, ABONNEMENT OG SAMTALE	77 112	82 000	-
11315	DATAKOMMUNIKASJON, LINJELEIE OG DRIFT	15 400	21 000	-
11320	PORTO	2 832	11 000	-
11410	STILLINGSANNONSER	9 975	-	-
11412	ANDRE ANNONSER	-	21 000	-
11420	TRYKKING /KOPIERING (IKKE INFO.MATERIELL)	4 259	-	-
11510	KURS/KONFERANSER INKL.HOTELL, OPPL.TILTAK ANSATTE	7 095	62 000	-
11610	KM-GODTGJØRELSE INKL. PASSASJERTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	33 795	62 000	-
11620	DIETT OG NATTILLEGG - OPPLYSNINGSPLIKTIG	-	5 000	-
11732	REISEUTG.: BUSS, TAXI, FLY, LEIEBIL, BOMP., PARKERING	4 464	31 000	-
11733	IKKE OPPL.PL. GODTGJ. OG REISEUTG. IFM. REKRUTT.	46	-	-
11810	STRØM	67 723	58 000	-
11910	HUSLEIE INKL.LEIE PAVILJONGER	528 624	539 000	-
11961	LISENS, KJØP OG OPPGRADERING AV DATAPROGRAM	14 900	21 000	-
11964	KONTINGENTER, MEDLEMSSKAP	4 300	6 000	-
11989	DIVERSE GEBYRER	50	-	-
12010	INVENTAR	25 068	10 000	-
12011	KONTORUTSTYR	-	17 000	-
12012	DATAUTSTYR	50 984	16 000	-
12222	LEIE AV KONTORMASKINER	2 885	6 000	-
12420	VEDLIKEHOLDS-/SERVICEAVTALER- DATAPROGRAM	9 249	-	-
12445	DRIFTSAVTALER - KOPIMASKINER / ANNET UTSTYR	36 811	39 000	-
12490	REP. OG VEDL. - MASKIN,REDSKAP,VERKTØY,UTST/INV	-	16 000	-
12620	RENGJØRING	43 569	59 000	-
12710	KONSULENTHONORAR	14 032	31 000	-
13591	REGNSKAPSFØRING	27 000	27 000	-
14290	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	204 096	559 000	-

Tabell 10: fortsettelse: Økonomi 2018 ved landbrukskontoret - hovedoppgaven

Konto	Konto (T)	Beløp	Opprinne- lig budsjett	Budsjettju- steringer
16210	DIVERSE AVGIFTSFRIE SALGSINNTÆKTER - utenfor mva-loven	-	- 7 000	-
16310	HUSLEIINNTEKTER - unntatt fra mva-loven	- 72 000	-	- 72 000
16530	DIVERSE SALGS- OG BILLETTINNTEKTER - avgiftspliktig	- 6 462	-	-
16900	FORDELTE UTGIFTER - (utenfor mva-oppgaven)	- 1 150 220	- 1 093 000	-
17101	REFUSJON SYKEPENSER	- 96 585	-	-
17290	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	- 204 096	- 559 000	-
17501	REFUSJON LØRENSKOG KOMMUNE	- 668 000	- 666 000	-
17502	REFUSJON NITTEDAL KOMMUNE	- 1 402 000	- 1 400 000	-
17503	REFUSJON RÆLINGEN KOMMUNE	- 645 000	- 643 000	-
17505	REFUSJON OSLO KOMMUNE	- 951 000	- 951 000	-
18770	KONSESJONSAVGIFT	- 27 200	- 31 000	-
19402	BRUK AV IKKE DISPONERT (IK)	- 90 608	- 370 000	72 000

Tabell 4: Prosentvis arbeidsfordeling mellom kommunene når fellesadministrasjon og prosjekt ikke er medregnet

	Lørenskog	Oslo	Rælingen	Nittedal	Skedsmo	Sum
Arbeid 2018	9,5	19,2	12,9	29,4	28,9	100
Rammeavtale	14	20	13,5	29,5	23	100

Skogbruksstatistikk

Tabell 12: Skogbruksstatistikk, avvirkning, skogfond, skogkultur, tilskudd

	Rælingen	Lørenskog	Skedsmo	Nittedal	Oslo	Sum
Avvirkning 2018						
Avvirket m ³	3 709	6 026	6 096	25 865	48 659	90 355
Bruttoverdi kr	1 510 917	2 641 540	2 384 845	10 812 210	22 733 756	40 083 268
Skogfond						
Saldo kr pr 01.01.2018	1 008 307,15	938 851,40	1 131 490,07	3 911 781,52	7 038 391,85	14 028 821,99
Endring kr	-136 645,27	179 050,50	360 437,01	783 584,29	1 397 779,5	2 584 206,03
Saldo kr pr 31.12.2018	871 661,88	1 117 901,90	1 491 927,08	4 695 365,81	8 436 171,35	16 613 028,02
Skogkultur, investeringer						
Nyplanting stk	18 545	29 335	5 950	34 850	0	88 680
Supplering stk	5 900	12 045	0	7 745	0	25 690
Sum plantet stk	24 445	41 380	5 950	42 595	0	114 370
Ungskogpleie daa	133	442	88	303	844	1 810
Ungskogpleie kr	73 575	188 044	59 540	129 345	536 005	986 509
Ungskogpleie tilsk. Kr	23 345	40 342	23 816	46 943	103 520	237 966

Tabell 135: Oversikt over hogstmeldinger i marka

	Antall flater	Daa godkjent	Snitt daa/flate	Flate	Frøtre	Skjerm	Kant	Småflate	GjHogst
0228 Rælingen	7	111	15,9	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0230 Lørenskog	15	407	27,1	38 %	4 %	17 %	0 %	7 %	34 %
0231 Skedsmo	10	289	28,9	87 %	11 %	0 %	0 %	2 %	0 %
0233 Nittedal	47	1022	21,7	82 %	12 %	0 %	1 %	2 %	0 %
0301 Oslo	73	1507	20,6	93 %	2 %	0 %	0 %	0 %	5 %
Sum	152	3336	21,9	83 %	6 %	2 %	0 %	2 %	6 %

Jordbruksstatistikk

Tabell 14: Antall mottatte søknader, bevilget tilskudd, eksamener og autorisasjonsbevis.

	Lørenskog	Nittedal	Oslo	Rælingen	Skedsmo	SUM
Produksjonstilskudd						
Søknader	22	44	26	18	39	149
Tilskudd	2 893 383	6 188 470	2 832 910	3 894 530	9 114 378	24 923 671
Refusjon utgifter til avløser, ferie og fritid:						
Søknader	8	14	8	9	12	51
Refusjonsbeløp	500 194	512 613	248 718	481 895	734 692	2 478 112
Refusjon av avløserutgifter ved sykdom etc						
Søknader	2	1	0	1	0	4
Tilskudd	124 093	0	0	24 880	0	148 973
SMIL - Fangdammer, bygnings- og hydrotekniske miljøtiltak						
Søknader	4	6	0	6	3	19
Tilskudd	514 310	811 410	0	145 290	52 500	1 523 510
SMIL - Kulturlandskapsmidler og biologisk mangfold						
Søknader	1	4	2	4	1	12
Tilskudd	75 000	145 100	75 000	107 100	46 900	449 100
SMIL – Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter						
Søknader	0	0	0	0	0	0
Tilskudd	0	0	0	0	0	0
Dreneringstilskudd :						
Søknader	1	2	1	2	3	9
Tilskudd	144 000	279 400	10 500	23 160	203 000	660 060
RMP – Tilskudd til kulturlandskapstiltak						
Søknader	4	9	15	9	9	46
Tilskudd	15 760	191 805	185 590	270 285	262 960	926 400
RMP – Tilskudd til forurensningstiltak						
Søknader	8	20	14	12	28	82
Tilskudd	147 575	786 345	296 265	455 225	1 606 090	3 291 500
SUM	4 414 315	8 915 143	3 648 983	5 402 365	12 020 520	34 401 326
TILSKUDD						

Tabell 15: Antall eksamener og autorisasjoner plantevernautorisasjonsordningen

	Lørenskog	Oslo	Rælingen	Nittedal	Skedsmo	Sum
Autorisasjoner	2	4	8	3	6	23
Eksamener	0	0	14	0	0	14